

ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

18

ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ FACTORING

Ιούλιος 2012

Έρευνα-Σύνταξη: Δρ Δαγκαλίδης Αθανάσιος

Με τη συνεργασία του Γιάννου Νακατσιάδη
Δ/ντή Ανάπτ. & Υφιστάμενης Πελατείας της Πειραιώς Factoring

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>1.Περιγραφή - Ταξινόμηση κλάδου</u>	<u>3</u>
<u>2.Θεσμικό Πλαίσιο</u>	<u>6</u>
<u>3.Συνθήκες Αγοράς-Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση</u>	<u>7</u>
<u>4.Οικονομικά στοιχεία του κλάδου</u>	<u>12</u>
<u>5.Η κατάσταση στο διεθνή χώρο και στην Ευρώπη</u>	<u>14</u>
<u>8.Προβλήματα – Προοπτικές</u>	<u>18</u>
<u>Συμπεράσματα</u>	<u>36</u>
<u>S.W.O.T. Ανάλυση Εξαγωγικού Factoring</u>	<u>37</u>
<u>Βιβλιογραφία-πηγές</u>	<u>38</u>

1. Περιγραφή - Ταξινόμηση κλάδου

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (ή factoring όπως έχει καθιερωθεί διεθνώς) είναι μια δέσμη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών(κάλυψη πιστωτικού κινδύνου, αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας, λογιστική παρακολούθηση- διαχείριση πελατών, βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση έναντι απαιτήσεων) που απευθύνεται σε επιχειρήσεις που πωλούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους με βραχυπρόθεσμη πίστωση, σε πελάτες με επαναληπτική αγοραστική συμπεριφορά.

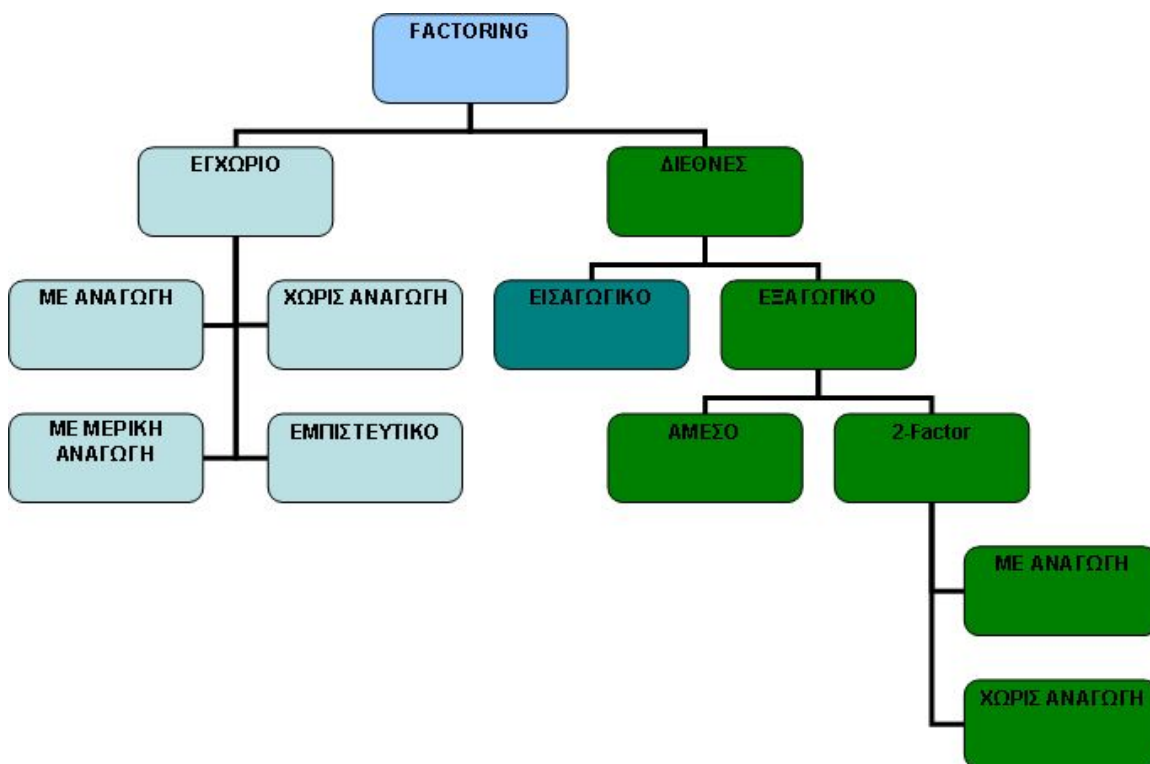
Ανάλογα με τη σύμβαση, ο πράκτορας μπορεί να αναλάβει τη διαχείριση, τη λογιστική παρακολούθηση, την είσπραξη των επί πιστώσει απαιτήσεων, τη χορήγηση προκαταβολών (χρηματοδότηση) επί της αξίας τους, καθώς και την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Το factoring απευθύνεται όχι μόνο σε νέες, μικρομεσαίες ή ταχύτατα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις που έχουν αυξημένες ανάγκες σε κεφάλαιο κίνησης, αλλά και σε ώριμες επιχειρήσεις μεγαλύτερου μεγέθους που επιθυμούν μια ορθολογικότερη διαχείριση των λογαριασμών πελατών, περιορισμό των κινδύνων από ενδεχόμενη αφερεγγυότητα, ή βελτίωση της εικόνας του ισολογισμού τους.

Από στατιστική άποψη ο κλάδος υπάγεται στον τομέα των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών και σύμφωνα με την κωδικοποίηση NACE 2 στον υποκλάδο

64.99 Άλλες δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με εξαίρεση τις ασφάλειες και τα ταμεία, π.δ.κ.α.. (ή 65.23 κατά NACE Rev. 1.1, και 64.99 κατά ISIC Rev.4)

Περιγραφή του Εξαγωγικού Factoring: Το factoring ανάλογα με την εντοπιότητα των απαιτήσεων, διακρίνεται σε **εγχώριο factoring** το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις της επιχείρησης από τις πωλήσεις της στην εγχώρια αγορά και σε **διεθνές**, το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις της επιχείρησης από τη δραστηριοποίηση της στη Διεθνή αγορά.

Το Διεθνές factoring διακρίνεται σε **Εξαγωγικό Factoring**, το οποίο απευθύνεται σε εξαγωγικές επιχειρήσεις οι οποίες πωλούν στους πελάτες τους εξωτερικού με ανοιχτή πίστωση(Open account) και σε **Εισαγωγικό Factoring**, το οποίο απευθύνεται σε εισαγωγικές επιχειρήσεις, οι οποίες αγοράζουν από τους προμηθευτές εξωτερικού με όρους ανοιχτής πίστωσης.

Οι επικρατούσες μορφές εξαγωγικού factoring είναι το άμεσο(direct export factoring) και το two-factor system, όπου μεσολαβεί ανταποκριτής στη χώρα προορισμού των προϊόντων του προμηθευτή(import factor).

Ανάλογα με την ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου (credit risk) από τον factor, το factoring διακρίνεται σε Factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής (without recourse), όπου ο Factor αναλαμβάνει την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου έναντι της αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του και σε Factoring με δικαίωμα αναγωγής (with recourse), όπου ο πιστωτικός κίνδυνος εκ της αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του, παραμένει στον προμηθευτή. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου ο Factor εφαρμόζει το δικαίωμα αναγωγής για κάποιο καθορισμένο(από τον ίδιο) ύψος απαιτήσεων και πέρα από αυτό εφαρμόζει δικαίωμα αναγωγής.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στο εξαγωγικό factoring είναι οι ακόλουθες:

Προκαταβολή έναντι εκχωρηθέντων απαιτήσεων: Λειτουργεί σαν μορφή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης διάρκειας συνήθως 3 ή το πολύ μέχρι 6 μηνών. Ο factor προκαταβάλει στον προμηθευτή (εξαγωγέα) μέχρι και το 100% της ονομαστικής αξίας των τιμολογίων(στο εγχώριο factoring μέχρι 80%), ενώ το υπόλοιπο (αν υπάρχει) λειτουργεί σαν περιθώριο ασφάλειας και πιστώνεται σε δεσμευμένο λογαριασμό με σκοπό την κάλυψη τόκων, προμηθειών, εξόδων και τυχόν διαφορών που ενδέχεται να προκύψουν λόγω ελλειμματικής παράδοσης, ελαττωματικών εμπορευμάτων κ.λ.π.. Με την είσπραξη των απαιτήσεων γίνεται εκκαθάριση και αποδίδεται στον προμηθευτή το υπόλοιπο, μείον την αμοιβή διαχείρισης που κυμαίνεται από 0,5% έως 2% της μικτής αξίας των εκχωρηθέντων τιμολογίων και τυχόν άλλες απαιτήσεις από τον πελάτη. Η προμήθεια διαχείρισης εξαρτάται από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών που είναι η κάλυψη του λειτουργικού κόστους συνεργασίας με τον πελάτη, τα ασφαλιστρα κάλυψης πιστωτικού κινδύνου σε περίπτωση factoring χωρίς αναγωγή, τα διάφορα έξοδα συλλογής και παροχής πληροφοριών σχετικά με τη φερεγγυότητα του αγοραστή, το ύψος των εκχωρημένων απαιτήσεων, τον αριθμό οφειλετών, το πλήθος και τη μέση αξία των τιμολογίων και τους όρους πληρωμών. Στην προμήθεια διαχείρισης περιλαμβάνεται και το κόστος των υπηρεσιών του ανταποκριτή(import factor).

Η προμήθεια προκαταβολής χρεώνεται σαν ποσοστό του εκάστοτε υπολοίπου factoring και βασίζεται στα επιτόκια των βραχυπρόθεσμων χορηγήσεων, πλέον ενός περιθωρίου ανάλογα με το κόστος χρήματος για τον factor (που εξαρτάται από τα τρέχοντα επιτόκια, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις). Ως επιτόκιο βάσης χρησιμοποιείται είτε το B.E.X ή Π.Ε.X. (Βασικό/ Προνομιακό Επιτόκιο χορηγήσεων) είτε το Euribor/Libor περιόδου συν περιθώριο που αντανakλά την πιστοληπτική ικανότητα του Πελάτη.

Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου: Στη χώρα μας, αλλά και στις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες η επικρατούσα μορφή εξαγωγικού factoring είναι το διφακτορικό factoring(2 Factor) χωρίς δικαίωμα αναγωγής. Το 2011 το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγικού factoring ήταν 2 Factor, και το 78,8% ήταν χωρίς δικαίωμα αναγωγής. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης (αγοραστής εξωτερικού) δεν ανταποκριθεί έγκαιρα στις υποχρεώσεις του, ο factor καλύπτει το 100% των τιμολογίων. Ο πιστωτικός κίνδυνος που ασφαρίζεται είναι αυτός της αφερεγγυότητας του πελάτη και όχι ο κίνδυνος χώρας (country risk). Απαραίτητη προϋπόθεση για να αναλάβει ο factor την υποχρέωση εξόφλησης των απαιτήσεων του προμηθευτή(εξαγωγέα) είναι η μη αμφισβήτηση των απαιτήσεων αυτών από τον οφειλέτη(εισαγωγέα).

Διαχείριση καθολικού πελατών και είσπραξη απαιτήσεων: Η υπηρεσία αυτή περιλαμβάνει την ανάληψη από τον export factor, των λογιστικών εγγραφών πωλήσεων εξωτερικού, την τήρηση στατιστικών στοιχείων πωλήσεων- πληρωμών (κατά πελάτη, χώρα, κλπ.), την περιοδική αποστολή στον πελάτη-προμηθευτή ενημερωτικών καταστάσεων με στοιχεία πληρωθέντων-εκκρεμών τιμολογίων κατά οφειλέτη, το συνολικό υπόλοιπο εκχωρημένων απαιτήσεων και τα υπόλοιπα κατά οφειλέτη-αγοραστή, την είσπραξη των απαιτήσεων, καθώς και τη λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση των οφειλετών σε καθυστέρηση.

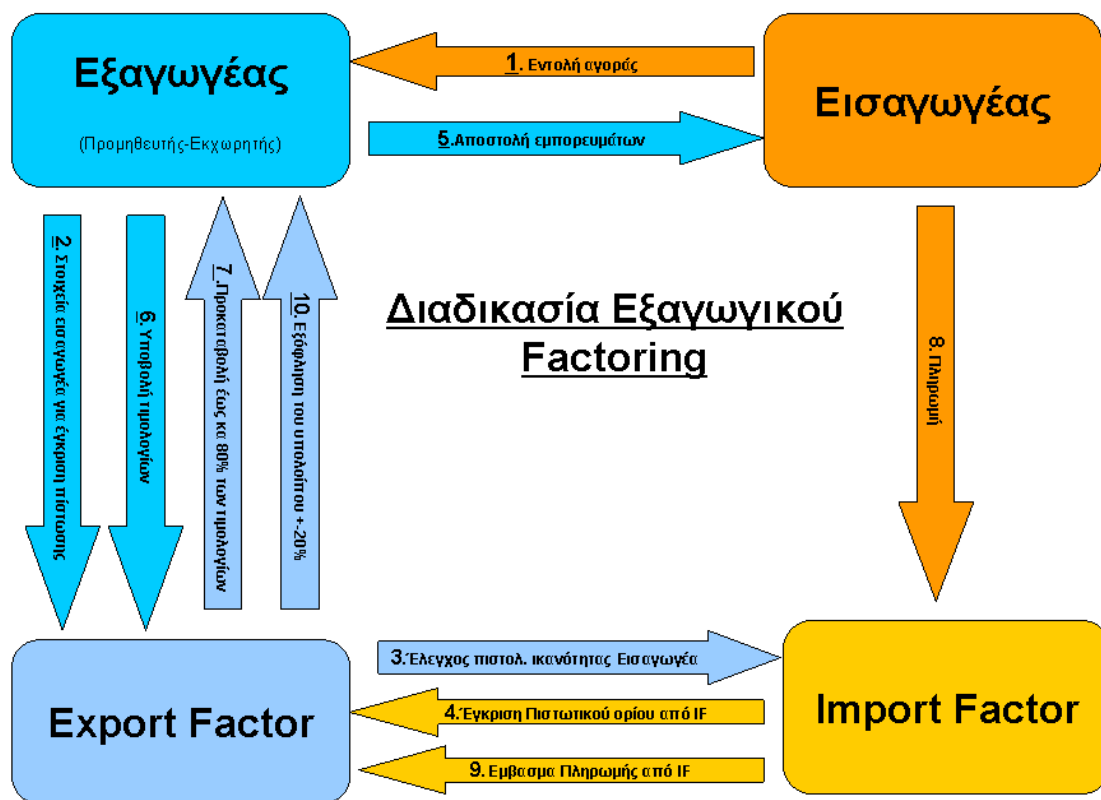
Έλεγχος φερεγγυότητας οφειλετών: Οι εταιρείες factoring διαθέτουν διαρκώς ενήμερες βάσεις δεδομένων ή αν αυτό απαιτηθεί, συλλέγουν και παρακολουθούν στοιχεία για την φερεγγυότητα των οφειλετών(πελατών εξωτερικού), ενώ ο factor τα χρησιμοποιεί για τον καθορισμό των όρων συνεργασίας του με τον προμηθευτή(χρηματοδοτικά όρια, μέγιστο ποσό τιμολογίων ανά πελάτη, κ.τ.λ.).

Συμβουλευτικές υπηρεσίες: Λόγω της εμπειρίας, της τεχνογνωσίας και της πληροφόρησης που διαθέτει ο factor (και οι συνεργάτες του στο εξωτερικό) υπάρχει δυνατότητα παροχής συμβουλευτικών στους προμηθευτές (εξαγωγείς) σε τομείς όπως τις συνθήκες αγοράς που επικρατούν στις διάφορες

χώρες, το ισχύον θεσμικό ή και δασμολογικό καθεστώς(για χώρες εκτός Ε.Ε.), τα συναλλακτικά ήθη, τα κανάλια διανομής, την εξεύρεση νέων πελατών, κ.τ.λ..

Διαδικασία εξαγωγικού factoring

Στο σύστημα “two Factor” ο προμηθευτής (εξαγωγέας) εκχωρεί στον export factor τις απαιτήσεις που έχει από τον πελάτη(αγοραστή) εξωτερικού, ενώ ο import factor εγγυάται την είσπραξη των απαιτήσεων στη χώρα όπου εδρεύει ο πελάτης (αγοραστής-εισαγωγέας) έναντι προμήθειας η οποία χρεώνεται στην εταιρεία factoring του εξαγωγέα (export factor). Εκτός από ασφαλέστερο και πλέον αξιόπιστο, το σύστημα 2-factor είναι και αρκετά ευέλικτο αφού παρέχει δυνατότητες επιλογής της δέσμης υπηρεσιών, ανάλογα με τις ανάγκες του προμηθευτή. Π.χ. στο fast cash factoring, ο export factor εξασφαλίζει τον πιστωτικό κίνδυνο μέσω του ανταποκριτή (import factor), ο οποίος αναλαμβάνει και την μέριμνα της έγκαιρης πληρωμής των τιμολογίων (dunning), ενώ η εξόφληση των τιμολογίων γίνεται απευθείας από τον εισαγωγέα-αγοραστή στον export factor, ώστε να επιτυγχάνεται συντομότερη διαδικασία ταμειακής ανακύκλωσης. Στο εμπιστευτικό factoring (non-notified factoring) όπου δεν γνωστοποιείται η εκχώρηση των απαιτήσεων στον οφειλέτη, ο export factor περιορίζεται στην εμπιστευτική παροχή ασφάλισης πιστωτικού κινδύνου, ενώ η ευθύνη διαχείρισης του καθολικού των πωλήσεων παραμένει στον προμηθευτή και οι πληρωμές γίνονται απευθείας στον πράκτορα (export factor) ή στον εισαγωγέα.

Πηγή: Factors Chain International

- 1 Ο πωλητής (προμηθευτής-εξαγωγέας) λαμβάνει εντολή αγοράς από τον πελάτη εξωτερικού (αγοραστή-εισαγωγέα)
- 2 Ο Εξαγωγέας(προμηθευτής) αποστέλλει στον Factor πληροφορίες για τον εισαγωγέα ώστε να ληφθεί έγκριση πίστωσης.
- 3 Ο Factor του Εξαγωγέα ελέγχει την πιστοληπτική ικανότητα του εισαγωγέα μέσω του συνεργαζόμενου Factor της χώρας προορισμού.
- 4 Ο συνεργαζόμενος Factor εξωτερικού αξιολογεί τον πελάτη(εισαγωγέα) και εγκρίνει πιστωτικό όριο.
- 5 Ο Προμηθευτής αποστέλλει τα εμπορεύματα στον πελάτη εξωτερικού(εισαγωγέα)

6 Στη συνέχεια υποβάλλει το λεπτομερές τιμολόγιο και τα συνοδευτικά έγγραφα στον πράκτορα του.
7 Ο export Factor προκαταβάλλει στον προμηθευτή(εξαγωγέα) έως και 80 % της εκχωρημένης απαίτησης (όπως προκύπτει από τα τιμολόγια)
8 Ο συνεργαζόμενος Factor εξωτερικού πραγματοποιεί την είσπραξη από τον πελάτη εξωτερικού.
9 Ο Factor του Εισαγωγέα αποστέλλει τα εισπραχθέντα στον Factor του εξαγωγέα.
10 Ο Factor του Εξαγωγέα εξοφλεί στον εισαγωγέα το υπόλοιπο 20 % (αφού αφαιρεθούν ενδεχόμενες επιβαρύνσεις ή τέλη).

2. Θεσμικό Πλαίσιο

Το βασικό νομοθετικό κείμενο που ρυθμίζει τη σύσταση, εποπτεία και λειτουργία των εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων στην Ελλάδα, είναι ο Νόμος 1905/1990 «για τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και άλλες διατάξεις» όπως διαμορφώθηκε με τις μεταγενέστερες προσθήκες της εθνικής νομοθεσίας και τις πράξεις διοικητού της Τραπεζής Ελλάδος. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων ασκείται μόνο από πιστωτικά ιδρύματα ή ανώνυμες εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων(εταιρίες αποκλειστικού σκοπού).

Για τη σύσταση Ανώνυμης εταιρίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, απαιτείται ειδική άδεια της Τραπεζής της Ελλάδος, η οποία καθορίζει τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας τους, ενώ ασκεί την εποπτεία και τον έλεγχο τους(συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού συντελεστών φερεγγυότητας, ρευστότητας και συγκέντρωσης κινδύνων). Σε περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων της νομοθεσίας η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει τα προβλεπόμενα για τα πιστωτικά ιδρύματα μέτρα. Από το 2010 εφαρμόζεται και για τις εταιρείες factoring η «Βασιλεία II» βάσει του Νόμου 3601/2007, των τροποποιήσεων του που έγιναν με τους Ν. 3693/2008 και Ν. 3746/2009 καθώς και τις σχετικές Πράξεις Διοικητού της Τραπεζής Ελλάδος. Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας προσδιορίζεται πλέον σε 8%. Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση εταιρίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ένα τέταρτο (1/4) του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος (δηλαδή σήμερα απαιτείται ποσό τουλάχιστον 4,5 εκ. ευρώ).

Το εξαγωγικό Factoring θεσμοθετήθηκε με τον νόμο 2367/1995 ο οποίος προβλέπει (άρθρο 1, παράγραφος 3 του κωδικοποιημένου νόμου) ότι: “αντικείμενο της σύμβασης μπορεί να είναι και απαιτήσεις έναντι πελατών στο εξωτερικό από επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, οίκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, όπως επίσης και απαιτήσεις οίκων του εξωτερικού έναντι πελατών τους στην Ελλάδα”.

Το νέο πλαίσιο εποπτείας της Τ.Ε. «Βασιλεία II» προσδιορίζει τα απαιτούμενα Ίδια Κεφάλαια τα οποία θα πρέπει να καλύπτουν αντίστοιχους κινδύνους εφόσον η χρηματοπιστωτική εταιρεία εκτίθεται σε αυτούς.

Τα απαιτούμενα Ίδια Κεφάλαια που θα προσδιορισθούν, θα πρέπει κατ' ελάχιστον να καλύπτουν το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας που πλέον προσδιορίζεται σε 8%.

Αναλυτικά, ο κλάδος του factoring καλύπτεται από τα παρακάτω νομοθετήματα ή αποφάσεις της Τρ. Ελλάδος:

Βασική Νομοθεσία Factoring

Ν. 1905/1990(ΦΕΚ 147 Α'): Για τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και άλλες διατάξεις.

Ν. 2367/1995(ΦΕΚ 261 Α'): Νέοι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί και άλλες διατάξεις.

Ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α'): Ανάλυση και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις.

Ν. 2232/20.8.1994 (ΦΕΚ 140 Α'): Σύσταση Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και άλλες διατάξεις, Άρθρο 10 (Αντικατάσταση της παρ.3 που αφορά το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ανωνύμων εταιριών Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων).

Ν. 1642 / 1986: Για την εφαρμογή του φόρου προστιθέμενης αξίας και άλλες διατάξεις. (Επιβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας στις εργασίες των εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων)

ΠΔ/ΤΕ 2622/21-12-2009 (ΦΕΚ Β'3): Προϋποθέσεις για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και κανόνες εποπτείας των: α) εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης, β) εταιριών παροχής πιστώσεων και γ) εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. (Είναι η Πράξη Διοικητού ΤΕ που περιλαμβάνει το ισχύον πλαίσιο, ίδρυσης, ελέγχου, εποπτείας και λειτουργίας των εταιριών Factoring).

Λοιπές Πράξεις Διοικητού της Τράπεζας Ελλάδος που σχετίζονται με το factoring

ΠΑ/ΤΕ 2168/8-1-1993: Προϋποθέσεις για την παροχή αδείας για τη λειτουργία ανωνύμων εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων στην Ελλάδα και κανόνες εποπτείας των εταιρειών αυτών από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ΠΑ/ΤΕ 2587/20-7-2007: Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα.

ΠΑ/ΤΕ 2588/20-7-2007: Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση».

ΠΑ/ΤΕ 2589/20-7-2007: Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων.

ΠΑ/ΤΕ 2590/20-8-2007: Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων για το λειτουργικό κίνδυνο.

ΠΑ/ΤΕ 2591/20-8-2007: Υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων για τον κίνδυνο αγοράς.

ΠΑ/ΤΕ 2592/20-8-2007: Δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους.

ΠΑ/ΤΕ 2594/20-8-2007: Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου.

ΠΑ/ΤΕ 2595/20-8-2007: Καθορισμός των κριτηρίων που πρέπει να διέπουν τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) των πιστωτικών ιδρυμάτων και της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ) από την Τράπεζα της Ελλάδος».

ΠΑ/ΤΕ 2596/20-8-2007: Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι προϋποθέσεις που, αντιστοίχως, προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3601/2007 για τα πιστωτικά ιδρύματα, θυγατρικές τραπεζών.

ΠΑ/ΤΕ 2606/21-2-2008: Κωδικοποίηση των στοιχείων και πληροφοριών που οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος τα πιστωτικά ιδρύματα για σκοπούς άσκησης εποπτείας – Αντικατάσταση της ΠΔ/ΤΕ 2563/19-7-2005 – Καθορισμός προσώπων που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα.

ΠΑ/ΤΕ 2501/31-10-2002: Ενημέρωση των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους.

ΠΑ/ΤΕ 2577/9-3-2006: Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων», όπως ισχύει, ιγ) τις ΠΔ/ΤΕ 2587/20.8.2007, 2588/20.7.2007, 2589/20.7.2007, 2590/20.7.2007, 2591/20.7.2007, 2592/20.7.2007, 2593/20.7.2007, 2594/20.7.2007, 2596/20.7.2007 και 2595/20.7.2007, που αφορούν τους κανόνες προληπτικής εποπτείας για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και ελέγχου των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως ισχύουν,

ΠΑ/ΤΕ 2614/7.4.2009: Πλαίσιο ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος της επάρκειας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

3. Συνθήκες αγοράς-Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση

Στην Ελληνική αγορά factoring δραστηριοποιούνται πέντε εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων ως εταιρίες αποκλειστικού σκοπού, οι οποίες είναι θυγατρικές τραπεζικών ομίλων και 5 τράπεζες μέσω εξειδικευμένων διευθύνσεων. Εκτός των ανωτέρω υπηρεσίες εξαγωγικού factoring προς μεγάλες Ελληνικές εξαγωγικές εταιρίες, παρέχουν και ορισμένες τράπεζες του εξωτερικού που δεν έχουν παρουσία στη χώρα μας.

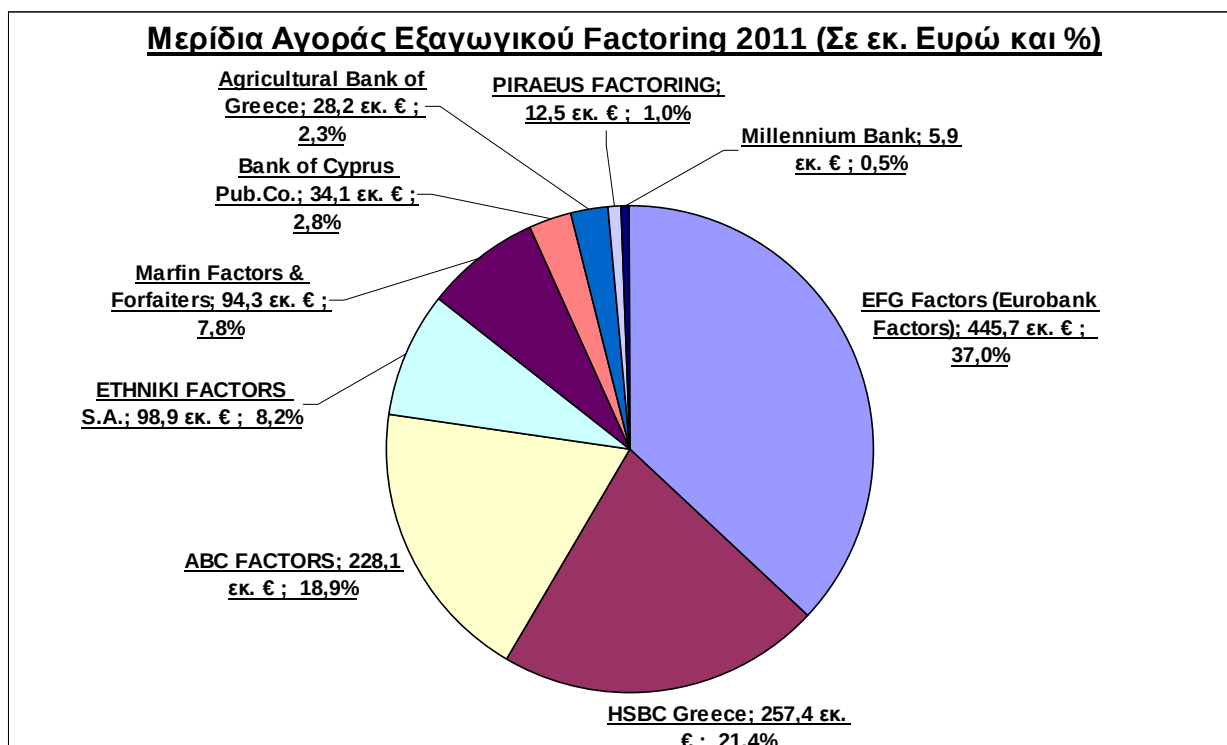
Από την εισαγωγή του θεσμού το 1991 μέχρι σήμερα, υπήρξαν σημαντικές ανακατατάξεις στην Ελληνική αγορά με ανακατανομές μεριδίων και αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης της παραγωγής. Η Ethnofact AE απορροφήθηκε το 2000 από τη μητρική της Εθνική Τράπεζα, η Fact Hellas το 2002 από την ABC Factors (λόγω της εξαγοράς της Ιονικής από την Alpha Bank), η Εμπορική Factoring το 2004 από τη μητρική της τράπεζα (στα πλαίσια της επικείμενης ιδιωτικοποίησης της), ενώ Τράπεζα Κύπρου αποχώρησε από την ABC Factors δημιουργώντας δική της τραπεζική μονάδα factoring. Οι προσπάθειες ανάπτυξης των εργασιών factoring μέσω αξιοποίησης του δικτύου τους που επιχείρησαν ορισμένες εμπορικές τράπεζες, αντιμετώπισαν δυσχέρειες κυρίως λόγω του εσωτερικού ανταγωνισμού με τα κλασικά τραπεζικά προϊόντα ή και των οργανωτικών προβλημάτων που υπήρχαν. Τα τελευταία χρόνια όμως, λόγω των ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην Ελληνική χρηματοπιστωτική αγορά (έλλειψη ρευστότητας στις τράπεζες, χαμηλοί δείκτες φερεγγυότητας, προβληματικά χαρτοφυλάκια δανείων,

αυξανόμενες επισφάλειες), της λογιστικής και φορολογικής αντιμετώπισης του factoring (που είναι ευνοϊκότερη συγκριτικά με αυτές των κλασικών τραπεζικών χρηματοδοτήσεων) και των συνεργιών που δημιουργούνται (διεύρυνση πελατολογίου, προώθηση ασφαλιστικών προϊόντων) παρατηρείται αυξανόμενη συμμετοχή των τραπεζικών δικτύων στην αγορά.

ABC FACTORS A.E *	100% Alpha Bank A.E
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε	98,96% Societe Generale 1,04% Λοιποί
EUROBANK EFG FACTORS A.E *	100% EFG Eurobank Ergasias A.E
ΕΘΝΙΚΗ FACTORS A.E. *	100% Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	96% Credit Agricole S.A, 4% Sacam Int
HSBC BANK PLC	100% HSBC Holdings Plc
MARFIN FACTORS & FORFAITERS A.E *	100% MARFIN EGNATIA BANK
MILLENIUM BANK A.E.	100% Millennium BCP
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FACTORING A.E. *	100% Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε.
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜ.ΕΤ. ΛΤΔ	39,3% Θεσμικοί Επενδυτές 60,7% Ιδιώτες Φυσικά & Νομικά πρόσωπα

*Εταιρίες factoring

Στο εξαγωγικό factoring ο βαθμός συγκέντρωσης της παραγωγής είναι πολύ υψηλός αφού οι τρεις πρώτες επιχειρήσεις ελέγχουν το 77% των εργασιών(EFG Factors 37%, HSBC 21,4%, ABC Factors 18,9%, Λοιποί 23%).

Πηγή: Ελληνική Ένωση Factoring

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της Ελληνικής αγοράς εξαγωγικού factoring είναι η πολύ υψηλή γεωγραφική συγκέντρωση των εργασιών αφού οι 4 πρώτες χώρες (Γερμανία 51,6%, Ιταλία 13,3%, Γαλλία 9,2%, Μ. Βρετανία 8,6%) καλύπτουν το 82,7% του συνόλου, ποσοστό δυσανάλογα υψηλό αν ληφθεί υπόψη η συμμετοχή των χωρών αυτών στις Ελληνικές εξαγωγές (24,2% το 2011).

Αυτό οφείλεται κυρίως στον προσανατολισμό των 3 μεγάλων εταιριών προς τις αγορές αυτές (EFG Factors 88,5%, HSBC 98%, ABC Factors 92,4%), ενώ οι μικρότερες εταιρίες παρουσιάζουν συγκριτικά

χαμηλότερη γεωγραφική συγκέντρωση (Εθνική Factors 65,4%, ΠΕΙΡΑΙΩΣ Factoring 48,8%, Marfin Factors & Forfaiters 26,6%, Τράπεζα Κύπρου 49,9%).

Το Εξαγωγικό Factoring ανά εταιρία και χώρα προορισμού (2011 σε εκ. euro)

	ABC Factors	ATE	Τράπεζα Κύπρου Pub.Co.	EFG Factors	Εθνική Factors	HSBC Greece	Marfin Factors & Forfaiters	Millennium Bank	ΠΕΙΡΑΙΩΣ Factoring	Σύνολο
Γερμανία	158,6	12,6	5,8	275,4	37,1	119,2	9,4	0,8	2,8	621,8
Ιταλία	19,2	0,2	9,4	7,4	5,9	114,6	0,5	1	2,3	160,6
Γαλλία	4,1	0,1	1,5	68,8	16,8	6,4	11,6	0	1	110,4
Μ. Βρετανία	28,9	9	0,1	43	4,9	12	3,7	1,6	0	103,3
Ολλανδία	0,8	0,4	3,2	3,3	26	4,2	0,1	0	0	37,9
Ισπανία	4,5	0	0,9	0,7	0,6	1,8	52,6	0	3	64,2
Ρουμανία	0,8	0	0,1	19,3	1,3	0,5	0,8	0,4	0	23,1
Κύπρος	1,1	0	6,3	1,3	1	1	0,6	1,8	0,2	13,1
Λοιπές	10	5,8	6,8	26,5	5,3	-2,4	15	0,2	3,1	70,5
Σύνολο	228,1	28,2	34,1	445,7	98,9	257,4	94,3	5,9	12,5	1.205,0

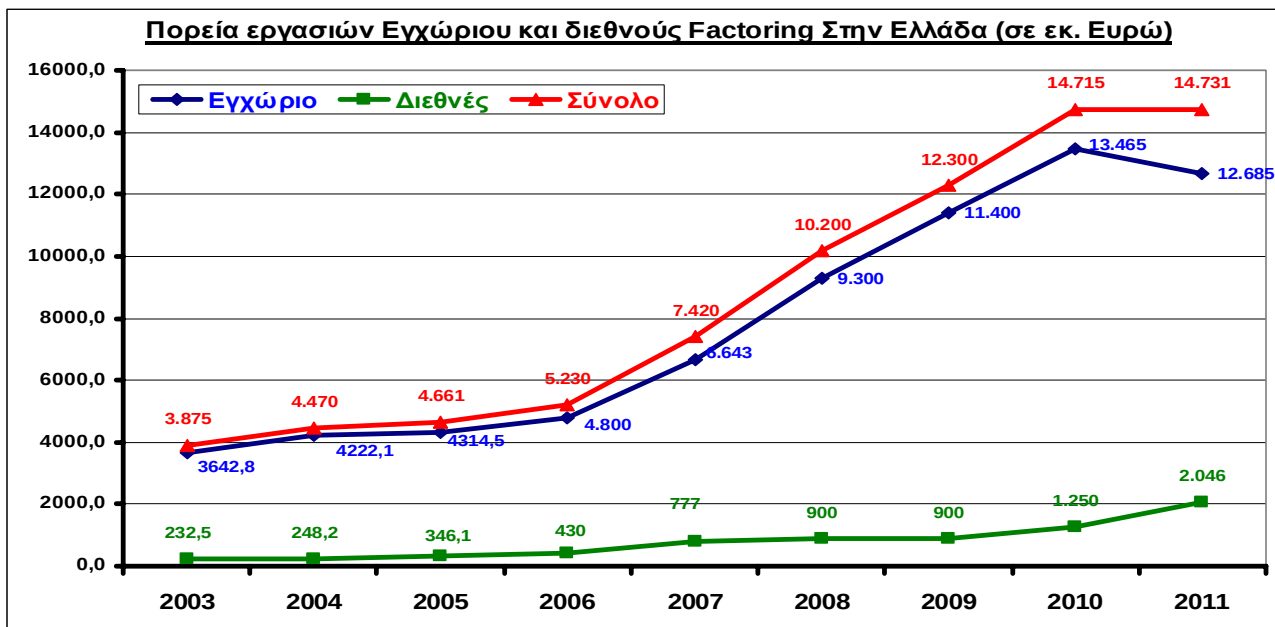
Πηγή: Ελληνική Ένωση Factoring

Όσον αφορά την κλαδική κατανομή του κύκλου εργασιών του εξαγωγικού factoring, δεν υπάρχουν προς το παρόν διαθέσιμα στοιχεία διότι αυτά που συλλέγονται από την Ένωση αφορούν το σύνολο εργασιών (εγχώριο και διεθνές), αλλά σύμφωνα με εκπρόσωπο του κλάδου, η κατανομή τους πρέπει να είναι περίπου παρόμοια.

Πηγή: Ελληνική Ένωση Factoring

Πορεία της αγοράς: Από το 1990 και αφού δημιουργήθηκε το θεσμικό πλαίσιο, ορισμένες τράπεζες άρχισαν να προσφέρουν κάποια προϊόντα τα οποία αν και στηρίζονταν στη λογική του θεσμού, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν σαν factoring με τη σύγχρονη έννοια του όρου, αφού αφορούσαν κυρίως βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, μέσω προεξόφλησης απαιτήσεων τελικών καταναλωτών και την είσπραξη τους από το δίκτυο των τραπεζών και σε μικρότερο βαθμό επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η ουσιαστική ανάπτυξη του factoring στη χώρα μας ξεκίνησε περί το 1994 με τη δημιουργία των πρώτων εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων που προσέφεραν την πλήρη δέσμη των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνθέτουν το factoring.

Κατά την περίοδο 1996-1999 ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των εργασιών factoring ήταν εντυπωσιακός αφού ξεπερνούσε το 45%, στη συνέχεια (1999-2005) ήταν 31% ενώ την τελευταία περίοδο (2006-2011) ήταν 21,8% ρυθμός που μπορεί να θεωρηθεί ως πολύ ικανοποιητικός με δεδομένη την επιδείνωση των συνθηκών της Ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της τελευταίας περιόδου είναι η ταχύτερη ανάπτυξη του διεθνούς factoring (και ιδιαίτερα του εξαγωγικού) που ήταν 37,2% έναντι 20,8% του εγχώριου factoring.

Εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών του Εξαγωγικού και των λοιπών κατηγοριών Factoring

	2008	2009	2010	2011
ΕΓΧΩΡΙΟ FACTORING				
Εγχώριο factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής	3.092,8	4.335,7	5.458,2	4.481,9
Εγχώριο factoring με δικαίωμα αναγωγής	3.446,0	3.573,6	3.519,3	3.742,9
Invoice discounting	2.201,7	2.719,3	3.226,0	3.083,0
Εγχώριο Factoring - Μόνο εισπραξη	855,3	886,6	899,2	1.377,3
Σύνολο Εγχωρίου Factoring	9.595,8	11.515,2	13.102,8	12.685,1
ΔΙΕΘΝΕΣ FACTORING				
ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ FACTORING				
2-Factor Εξαγωγικό factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής	364,2	413,7	1.107,4	1.447,3
Λοιπά (με αναγωγή, άμεσο, μόνο εισπραξη, κ.τ.λ.)	484,4	362,9	291,7	392,6
Σύνολο Export Factoring	848,6	776,6	1.399,1	1.839,9
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ FACTORING				
2-Factor Εισαγωγικό Factoring (full service)	97,7	104,8	197,3	202,5
2-Factor Εισαγωγικό Factoring (collection only)	33,2	9,4	16,7	4,1
Direct Import Factoring	43,6	43	0	0
Σύνολο Εισαγωγικού Factoring	174,5	157,2	214	206,5
Σύνολο Διεθνούς Factoring	1.023,1	933,9	1.613,1	2.046,5
Forfaiting	44,4	40,5	30,2	12,9

Πηγή: Ελληνική Ένωση Factoring

Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση:

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τις αποφάσεις των επιχειρήσεων για προσφυγή στο εξαγωγικό factoring είναι η ανάγκη μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, η αναζήτηση ρευστότητας, ο περιορισμός του κόστους διαχείρισης του καθολικού πελατών, η αύξηση της εξωστρέφειας, η βελτίωση της διαπραγματευτικής ικανότητας με τράπεζες και προμηθευτές, κ.τ.λ..

Η ποσοτικοποίηση της βαρύτητας κάθε παράγοντα είναι δύσκολη και εκτός αυτού δεν θα είχε νόημα αφού κάθε επιχείρηση έχει τις ιδιαιτερότητες της (χρηματοοικονομική διάρθρωση, στρατηγική, συνθήκες αγοράς, κ.τ.λ.) και ανάγκες που μεταβάλλονται ανάλογα με την οικονομική συγκυρία.

Από εμπειρικές μελέτες που έχουν γίνει στο εξωτερικό προκύπτει ότι οι πελάτες που απευθύνονται στο factoring καλύπτουν κυρίως ανάγκες εξασφάλισης και σε μικρότερο βαθμό χρηματοδοτικές ή διαχειριστικές ανάγκες. Σε γενικές γραμμές οι πελάτες του factoring είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις συνήθως μικρής ηλικίας που δεν έχουν ακόμη ανεπτυγμένες διοικητικές, πληροφοριακές και διανεμητικές δομές, τα προϊόντα τους δεν έχουν υψηλό βαθμό ιδιαιτερότητας, ενώ οι πωλήσεις τους παρουσιάζουν εποχικότητα και υψηλή πελατειακή ή γεωγραφική διασπορά.

Παράγοντες που επιδρούν στην απόφαση των επιχειρήσεων για χρήση factoring

Καθοριστικοί Παράγοντες	Καλυπτόμενη Ανάγκη	Επίπτωση στην απόφαση για χρήση factoring
Μεγάλα μεγέθη εταιρίας	Διοικητική/Διαχειριστική	Αρνητική (Carretta 1997; Summers and Wilson 2000; Soufani 2002; Smith and Schnucker 1994; Mian and Smith 1992) Αβέβαιη (Benvenuti and Gallo 2004)
Οικονομική πίεση (Financial stress)	Χρηματοοικονομική	Θετική (Carretta 1997; Soufani 2002)
Πιστωτικοί λόγοι (Credit reasons)	Χρηματοοικονομική	Θετική (Summers and Wilson 2000)
Αρχικά στάδια του κύκλου ζωής της επιχείρησης (Initial phases following start-up)	Χρηματοοικονομική	Θετική (Mian and Smith 1992; Carretta 1997; Soufani 2002; Asselbergh 2002; Summers and Wilson 2000; Benvenuti & Gallo 2004)
Αναπάρκειες σε πληροφοριακή υποδομή (Deficiencies in Information Infrastructure)	Εξασφάλιση	Θετική και άμεση (Benvenuti and Gallo 2004) Θετική αλλά έμμεση, μέσω των θετικών επιπτώσεων από τις εμπορικές πιστώσεις (Mian and Smith 1992; Summers and Wilson 2000; Klapper 2006)
Αναποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος (Deficiencies in judicial efficiency)	Εξασφάλιση	Θετική και άμεση (Benvenuti and Gallo 2004) Θετική αλλά έμμεση (Mian and Smith 1992; Summers and Wilson 2000; Klapper 2006)
Υψηλή ιδιαιτερότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών (High specificity of goods or services)	Εξασφάλιση	Αρνητική (Mian and Smith 1992; Summers and Wilson 2000; Benvenuti and Gallo 2004)
Υπαρξη δικτύων διανομής Direct distribution channels	Εξασφάλιση	Αρνητική (Mian and Smith 1992; Smith and Schnucker 1994)
Μεγάλο πλήθος πελατών	Εξασφάλιση	Θετική (Mian and Smith 1992; Smith and Schnucker 1994; Benvenuti and Gallo 2004)
Μεγάλη γεωγραφική διασπορά πελατολογίου	Εξασφάλιση	Θετική (Mian and Smith 1992; Smith and Schnucker 1994; Benvenuti and Gallo 2004)
Εποχικότητα πωλήσεων	Εξασφάλιση	Θετική (Mian and Smith 1992; Carretta 1997; Asselbergh 2002; Benvenuti and Gallo 2004)

Πηγή: The demand for factoring. Italian Factoring Association "Claudio Dematté" Research Division-Bocconi School of Management, 2009.

4. Οικονομικά στοιχεία του κλάδου

Τα ενοποιημένα στοιχεία του κλάδου αφορούν μόνο τις 5 εταιρίες factoring οι οποίες λειτουργούν ως αυτόνομα νομικά πρόσωπα στη χώρα μας και δεν περιλαμβάνουν τις τράπεζες οι οποίες δεν δημοσιεύουν αναλυτικά στοιχεία για το factoring. Τα συνολικά έσοδα εργασιών που είχαν μειωθεί το 2009 κατά 31,8% παρουσίασαν στη συνέχεια εντυπωσιακές αυξήσεις κατά +34,8% το 2010 και 41,8% το 2011

Ενοποιημένοι ισολογισμοί και βασικοί αριθμοδείκτες κλάδου (5 εταιρίες)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	1.402,9	1.170,1	1.445,2	1.619,6
ΑΠΑΙΤ. ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	4.380,4	5.990,2	5.748,2	8.757,8
ΚΡΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	0,0	0,0	1.053,8	1.081,5
ΑΠΑΙΤ. ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ (ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ)	1.846.813,6	1.941.202,9	2.176.546,5	1.954.297,8
ΤΑΜΕΙΟ-ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	5.488,1	24.450,4	8.757,1	43.038,8
ΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.615,0	8.350,7	5.816,9	5.159,0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.861.700,0	1.981.164,4	2.199.367,7	2013954,5
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011,0
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	176.072,7	221.266,4	239.606,1	280.107,7
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	81.946,3	110.235,2	110.235,2	175.734,0
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	24.643,2	70.892,3	76.292,6	0,0
ΚΕΡΔΗ ΕΙΣ ΝΕΟΝ - ΖΗΜΙΕΣ	69.483,2	40.151,4	53.094,0	104.373,7
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	668,9	1.054,1	3.640,0	16.980,9
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜ.	330.418,2	787.282,7	666.370,3	346.738,9
ΥΠΟΧΡ. ΠΡΟΣ ΠΕΛΑΤΕΣ	19.277,2	21.074,1	19.747,3	32.016,6
ΥΠΟΧΡΕΩΣ. ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ	1.319.955,0	917.992,3	1.244.402,3	1.335.933,2
ΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	15.308,0	132.758,9	379.095,3	16.567,7
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	1.861.700,0	1.981.164,4	2.199.367,7	2013954,5
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	2008	2009	2010	2011,0
ΕΣΟΔΑ	80.838,3	55.107,2	74.279,8	105.319,4
ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	53.447,2	23.166,0	31.206,9	68.544,0
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	27.391,1	31.941,3	43.072,9	36.775,4
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	16.631,0	20.310,2	24.537,0	36.403,1
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	16.899,1	18.843,3	18.757,2	25.584,7
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ	27.123,0	33.408,1	48.852,7	47.593,8
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	1.198,8	1.923,8	1.742,1	16.980,9
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	507,9	641,4	509,9	380,9
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	25.416,3	30.842,9	46.600,7	51.898,8
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-5.958,6	-9.517,5	-14.364,8	-11368,4
ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	2008	2009	2010	2011
<u>Αποδοτικότητα Ι.Κ.</u>	<u>14,4%</u>	<u>13,9%</u>	<u>19,4%</u>	<u>18,5%</u>
<u>Καθαρό Περιθ. Κέρδους</u>	<u>26,1%</u>	<u>40,9%</u>	<u>47,2%</u>	<u>36,6%</u>
<u>Μικτό Περιθ. Κέρδους</u>	<u>33,9%</u>	<u>58,0%</u>	<u>58,0%</u>	<u>34,9%</u>
<u>Ιδια Κεφάλαια/Σύνολο Παθητικού</u>	<u>9,5%</u>	<u>11,8%</u>	<u>13,0%</u>	<u>13,9%</u>
<u>Επιτοκιακή απόδ. Τοκοφ. Στοιχ. Ενεργ.</u>	<u>4,4%</u>	<u>2,8%</u>	<u>3,4%</u>	<u>5,4%</u>
<u>Τοκ.Στοιχ. Ενεργ./Ενεργητικού</u>	<u>99,4%</u>	<u>98,3%</u>	<u>99,3%</u>	<u>97,5%</u>
<u>Ιδια Κεφάλαια/Συνολικά Κεφάλαια</u>	<u>9,5%</u>	<u>11,2%</u>	<u>10,9%</u>	<u>13,9%</u>
<u>Μεταβολή εσόδων</u>	-	<u>-31,8%</u>	<u>34,8%</u>	<u>41,8%</u>

Πηγή: Piraeus Researche

Οι δείκτες αποδοτικότητας κινούνται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα ιδίως αν ληφθεί υπόψη η σφοδρότητα της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα μας. Η αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων ανέρχεται το 2011 στο 18,5%(από 14,4% το 2008), το μικτό περιθώριο κέρδους παρουσιάζει μείωση το 2011 (στο 36,6% από 58% το 2010), ενώ το καθαρό περιθώριο κέρδους(Κέρδη π.φ./Σύνολο εσόδων) παρά τη σημαντική μείωση του το 2011 (στο 36,6% από 47,2% το 2010) παραμένει σε αξιοσημείωτο για περίοδο κρίσης επίπεδο.

Οι δείκτες διάρθρωσης παρουσιάζουν συνεχή βελτίωση και το 2011 όλες οι εταιρίες βρίσκονται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Ο δείκτης Ιδίων κεφαλαίων/σύνολο παθητικού παρουσιάζει συνεχή βελτίωση και το 2011 διαμορφώνεται στο 13,9% από 9,5% που ήταν το 2008. Η κεφαλαιακή επάρκεια κινείται σε υψηλά επίπεδα και το 2011 ήταν 18,5%, με τρεις εταιρίες να ξεπερνούν το 20%(EFG 26,2%, ABC 21,9%, Πειραιώς 20,4%). Σύμφωνα με τον ενοποιημένο ισολογισμό οι καθυστερήσεις ανέρχονται στο 0,19% του κύκλου εργασιών και στο 1,08% των συνολικών απαιτήσεων πελατών, ενώ η σχέση Δανείων σε οριστική καθυστέρηση/προβλέψεις είναι 1,23.

Το ποσοστό του διεθνούς στο σύνολο των απαιτήσεων πελατών ανέρχεται στο 11,9%, με σημαντικές όμως διαφοροποιήσεις σε επίπεδο εταιριών (Marfin 35,2%, EFG 14,5%, ABC 7,7%, Πειραιώς 6,4% και Εθνική 2,4%).

Βασικοί Αριθμοδείκτες εταιριών factoring (2011)						
ΔΕΙΚΤΕΣ	ABC	EFG	ΕΘΝΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	MARFIN	ΣΥΝΟΛΟ
1. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ						
Απ. Ιδίων Κεφαλαίων (%)	21,3%	23,4%	11,4%	14,8%	11,6%	18,5%
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	3,75%	3,08%	1,70%	1,95%	0,91%	0,51%
Επιτοκιακή Απ.Τοκοφόρων Στοιχ.Ενεργητ.	6,1%	4,5%	5,1%	7,5%	5,3%	5,3%
Επιτοκιακό Κόστος Τοκ. Στοιχ.Παθητικού	2,5%	2,6%	4,1%	4,6%	3,5%	3,2%
Σύνολο Εσόδων / Κ.εργασιών	1,20%	0,96%	1,44%	2,61%	1,73%	1,27%
Λειτουργικά Έσοδα εκτός Τόκων/Σύνολο Ενεργητικού	6,00%	4,46%	5,05%	6,54%	5,05%	1,04%
Λειτουργικά Έξοδα προς Ενεργητικό (%)	4,59%	3,83%	4,32%	7,09%	5,72%	0,94%
2. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ						
Εσοδα/Εργαζόμενο(χιλ.)	430.3	723.8	1.413.0	406.0	403.1	559,0
Κέρδη/Εργαζόμενο(χιλ.)	197.6	350.4	398.6	101.4	52.1	207.56
Ενεργητικό/Εργαζόμενο(χιλ.)	5.272.6	11.389.5	23.491.5	5.190.2	5.735.0	40.349.6
Μέσο κόστος υπαλλήλου	34.229	43.619	36.209	37.089	43.414	38.750
3. ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ						
Τοκ.Στοιχ.Ενεργητικού / Σύν. Ενεργητικού	99,1%	99,8%	99,9%	87,5%	91,2%	97,7%
Τοκ. Υποχρεώσεις προς Σύνολο Παθητικού	78,8%	85,6%	83,9%	85,3%	82,5%	83,4%
Κεφαλαιακή Επάρκεια	21,9%	26,2%	15,9%	20,4%	8,0%	18,5%
Ομόλογα προς Σύνολο Ενεργητικού (%)	77,7%	70,5%	83,9%	0,0%	67,6%	66,2%
Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια	17,6%	13,2%	14,9%	13,2%	7,9%	13,9%
Τόκοι και Εξομ. Έξοδα/Τόκους & Εξ. Έσοδα	33,2%	49,1%	67,7%	60,0%	56,9%	51,1%
4. ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ						
Κ. Εσοδα τόκων/Λειτουργικά Εσοδα (%)	49,1%	35,7%	27,1%	33,5%	31,0%	36,8%
Καθ.Εσοδα Προμηθειών /Λειτουργικά Εσοδα	12,2%	26,1%	10,4%	16,1%	25,6%	18,5%
Δαπάνες Προσωπικού/ Λειτουργικά Έσοδα	8,0%	6,0%	2,6%	9,1%	10,8%	6,9%
Έξοδα τόκων & προμηθειών / Σύν.Εσόδων(εκτός εκτάκτων)	38,66%	37,91%	62,51%	48,65%	41,04%	44,08%
5. ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ						
Δάνεια σε Οριστική Καθυστέρηση / Κ.Εργ.	0,1%	0,2%	0,0%	0,6%	0,5%	0,2%
Δάνεια σε Οριστική Καθυστέρηση / Απαιτήσεις πελατών	0,8%	1,3%	0,0%	1,9%	2,3%	1,1%
Δάνεια σε Οριστ.Καθυστέρηση / προβλέψεις	131,7%	139,7%	0,0%	107,5%	141,4%	123,5%
Προβλέψεις / Ανοικτά Υπόλοιπα	0,58%	0,91%	0,22%	1,82%	1,65%	0,87%
Προβλέψεις / Κύκλος Εργασιών	0,08%	0,14%	0,05%	0,52%	0,38%	0,15%

Πηγή: Piraeus Research - Επεξεργασία ισολογισμών

5. Η κατάσταση στο διεθνή χώρο και στην Ευρώπη

Οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο εξαγωγικό factoring, συμμετέχουν σε δύο παγκόσμια δίκτυα πρακτόρων, μέσω των οποίων διευκολύνεται η λειτουργία του συστήματος Two-Factor, το FCI (Factors Chain International) με 257 μέλη σε 70 χώρες και το IFG (International Factors Group) με 156 μέλη σε 61 χώρες. Συνολικά στοιχεία για τη διάρθρωση του κλάδου υπάρχουν μόνο για τα μέλη του FCI,

Βασικά διαρθρωτικά και λοιπά μεγέθη των εταιριών Factoring μελών της FCI (2011)

Αρ. Εταιριών	230	Αριθμός οφειλετών	4.263.298
Κύκλος Εργασιών(δισ. €)	1.151.048,6	Οφειλέτες/Πελάτη(προμηθευτή)	20
Μέσος Κ.Ε./εταιρία(εκ. €)	5.004,6	Μέση τιμή τιμολογίου Εγχωρίου factoring(σε €)	63.787
Απασχολούμενοι	14.999	Μέση τιμή τιμολογίου Εξαγωγικού factoring(σε €)	66.632
Μέση Απασχόληση/εταιρία(εργαζόμενοι)	65,2	Μέση τιμή τιμολογίου Εισαγωγικού factoring(σε €)	98.339
Αριθμός πελατών	218.487	% επισφαλειών επί του Κ.Ε. Εγχωρίου factoring	0,16%
Μέσος αριθμός πελατών/εταιρία	949,9	% επισφαλειών επί του Κ.Ε. Εξαγωγικού factoring	0,05%
Αριθμός τιμολογίων	226.708.062,0	% επισφαλειών επί του Κ.Ε. Εισαγωγικού factoring	0,11%

Πηγή: Factors Chain International

Οι μεγαλύτεροι Export factors βάσει του Κύκλου Εργασιών εξαγωγικού 2011(σε εκ.€.)

	Export	Direct export	Σύνολο Export	Import	Σύνολο Διεθνούς	Εγχώριο	Σύνολο	% Export/Σύνολο
BANK OF CHINA	21.585	0	21.585	406	21.990	49.948	71.939	30,0%
GE FACTOFRANCE	3.536	6.925	10.461	536	10.997	29.853	40.850	25,6%
MEDIOFACTORING	8.676	0	8.676	5.777	14.453	35.162	49.615	17,5%
TAIPEI FUBON	7.439	0	7.439	80	7.519	3.800	11.319	65,7%
MEGA INTL.COMM.BANK	7.237	0	7.237	0	7.237	3.841	11.078	65,3%
FORTIS CF BELGIUM	6.899	0	6.899	160	7.060	8.587	15.647	44,1%
FIRST COMM. BANK	4.688	1.960	6.648	0	6.648	387	7.035	94,5%
STAND. CHART. TAIWAN	4.713	13	4.726	0	4.726	1.494	6.220	76,0%
TAISHIN INT'L BANK	4.239	57	4.296	88	4.384	3.168	7.552	56,9%
BBVA FACTORING	3.827	0	3.827	23	3.850	12.980	16.830	22,7%
BANCO DE SABADELL	1.666	1.799	3.465	88	3.553	10.557	14.110	24,6%
BANK SINOPAC	3.046	0	3.046	99	3.145	53	3.198	95,3%
IFITALIA	2.600	9	2.610	307	2.917	23.435	26.352	9,9%
EXPORT-IMPORT BANK	2.594	0	2.594	11	2.605	0	2.605	99,6%
BNP PARIBAS FACTOR	2.581	0	2.581	1.129	3.710	21.274	24.984	10,3%
UBI FACTOR	2.545	0	2.545	1.168	3.713	4.498	8.211	31,0%
TA CHONG BANK	1.865	546	2.410	57	2.468	1.278	3.746	64,3%
CHINA MERCHANTS BANK	1.802	467	2.269	139	2.408	3.338	5.747	39,5%
HSBC CHINA	2.077	0	2.077	0	2.077	803	2.880	72,1%
FORTIS CF GERMANY	1.845	0	1.845	756	2.601	2.278	4.879	37,8%
DEUTSCHE FACTORING	1.737	0	1.737	466	2.203	6.659	8.861	19,6%

Πηγή:FCI (αφορά μόνο μέλη της)

Το factoring αποτελεί μία από τις πλέον ταχύτατα αναπτυσσόμενες διεθνώς δραστηριότητες με συνολικό κύκλο εργασιών το 2011 υψηλότερο από 2 τρισ. €, μέγεθος υπερτριπλάσιο από αυτό του 2001(685,7 δισ.€). Οι επιδόσεις του εξαγωγικού factoring ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακές αφού την τελευταία 10ετία ο κύκλος εργασιών δωδεκαπλασιάστηκε, ενώ το μερίδιο στον συνολικό κύκλο εργασιών factoring τριπλασιάστηκε(από 4,3% το 2001 σε 14,2% το 2011). Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της 10ετίας 2001-2011 ήταν 30,5% για το εξαγωγικό, 15,9% για το εισαγωγικό και 12,4% για το εγχώριο factoring.

Εξέλιξη του factoring παγκοσμίως ανά είδος(2001-2011(σε δισ.€)

Κατηγορίες	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Προκαταβολές τιμολογίων	67,8	74,8	77,5	97,5	160,1	193,8	219,9	206,9	198,0	204,5	237,9
Με αναγωγή	60,9	63,8	73,2	89,8	116,6	140,0	168,7	167,9	159,0	234,9	307,4
Χωρίς αναγωγή	152,7	156,5	177,2	191,5	232,7	247,8	237,6	243,4	242,4	283,2	333,4
Είσπραξη	10,3	15,6	12,8	15,5	13,1	12,6	13,9	25,9	23,8	23,4	26,4
Εγχ. Factoring	291,7	310,8	340,7	394,4	522,6	594,2	640,1	644,1	623,3	746,0	905,0
Εξαγωγικό	13,3	14,6	21,6	32,4	42,1	59,3	68,4	88,2	75,7	126,0	164,0
Εισαγωγικό	7,9	8,1	8,9	11,2	13,2	14,9	17,4	22,4	17,6	23,6	30,9
Διεθ. Factoring	21,2	22,7	30,5	43,6	55,3	98,4	118,3	144,4	133,6	179,4	246,0
Σύν. μελώνFCI	312,9	333,5	371,2	437,9	577,8	692,7	758,4	788,5	756,9	925,4	1.151,0
Σύν. εγχ. factoring	644,7	681,3	712,7	792,0	930,1	1.030,6	1.153,1	1.148,9	1.118,1	1.402,3	1.741,1
Σύνολο διεθν. factoring	41,0	42,9	47,7	68,3	86,5	103,7	146,0	176,2	165,5	245,9	274,3
Παγκ. σύνολο	685,7	724,2	760,4	860,2	1.016,5	1.134,3	1.299,1	1.325,1	1.283,6	1.648,2	2.015,4

Πηγή: FCI

Το 2011 ο συνολικός όγκος εργασιών factoring σε παγκόσμιο επίπεδο, αυξήθηκε περισσότερο από 22%, ενώ η αύξηση για το διεθνές factoring ήταν ακόμη υψηλότερη (+37%). Οι σημαντικότερες αγορές που παρουσίασαν θεαματική ανάπτυξη ήταν η Κίνα (77%), η Ρωσία (+74%), η Νότια Αφρική (+41%), η Ολλανδία (+31%), και η Αυστραλία (+28%). Οι εντυπωσιακοί αυτοί ρυθμοί ανάπτυξης αποδίδονται κυρίως στην μεγαλύτερη εξοικείωση των εξαγωγέων αλλά και των εισαγωγέων με το factoring καθώς και στην ενίσχυση των πλεονεκτημάτων του λόγω της αύξησης των κινδύνων στην παγκόσμια οικονομία. Η παγκόσμια οικονομική κρίση φαίνεται να ευνοεί την ανάπτυξη του factoring σε αντίθεση με τον χρηματοπιστωτικό και ασφαλιστικό κλάδο όπου οι επιπτώσεις της κρίσης είναι δραματικές. Η FCI αποδίδει τη διαφοροποίηση αυτή στη μεγαλύτερη ευελιξία και αξιοπιστία του factoring στη διαχείριση κινδύνων έναντι των τραπεζών και των ασφαλιστικών εταιριών(διαφορετική φιλοσοφία προσέγγισης στην αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, μεγαλύτερη διασπορά, κ.τ.λ.).

Η Ευρωπαϊκή Αγορά: Η Ευρώπη αποτελεί την μεγαλύτερη αγορά factoring διεθνώς αφού καλύπτει το 59% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών factoring, το 70% του διεθνούς (εξαγωγικό-εισαγωγικό) και το 59% του εγχωρίου factoring. Η Ασία καλύπτει το 23,4% του διεθνούς factoring, η Αμερική το 6,3%, η Αφρική το 0,2% και η Ωκεανία το 0,1%. Μεγαλύτερες αγορές είναι αυτές της Μ. Βρετανίας, της Ιταλίας, της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Γερμανίας, που καλύπτουν το 2011, το 78,7% του συνολικού κύκλου εργασιών factoring της Ε.Ε..

Πορεία του Factoring στις χώρες της Ε.Ε. (σε εκ. euro)

Χώρα	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Διείσδυση στο ΑΕΠ	Μερίδιο αγοράς 2011
Αυστρία	4.733	5.219	6.350	6.631	8.307	8.986	2.98%	0.79%
Βέλγιο	16.700	19.200	22.500	23.921	32.200	36.871	9.99%	3.23%
Βουλγαρία	35	300	450	340	475	1.010	2.62%	0.09%
Κύπρος	2.546	2.985	3.255	3.350	3.450	3.758	21.16%	0.33%
Τσεχία	4.025	4.780	5.000	3.773	4.498	5.132	3.31%	0.45%
Δανία	7.685	8.474	7.500	7.062	8.179	9.158	3.82%	0.80%
Εσθονία	2.900	1.300	1.427	1.000	1.220	1.164	7.29%	0.10%
Φινλανδία	11.100	12.650	12.650	10.752	12.400	13.000	6.79%	1.14%
Γαλλία	100.009	121.600	135.000	128.182	153.252	174.580	8.78%	15.31%
Γερμανία	72.000	89.000	106.000	96.210	132.280	157.260	6.12%	13.79%
Ελλάδα	5.230	7.420	10.200	11.900	14.716	14.732	6.85%	1.29%
Ουγγαρία	2.880	3.100	3.200	2.600	3.254	2.817	2.80%	0.25%
Ιρλανδία	29.693	22.919	23.618	19.140	20.197	18.330	11.72%	1.61%
Ιταλία	120.435	122.800	128.200	124.250	143.745	175.182	11.09%	15.36%
Λετονία	276	1.160	1.520	977	328	371	1.85%	0.03%
Λιθουανία	1.896	2.690	3.350	1.755	1.540	2.134	6.95%	0.19%
Λουξεμβούργο	306	490	600	349	321	180	0.42%	0.02%
Μάλτα	1	25	52	50	136	200	3.13%	0.02%
Ολλανδία	25.500	31.820	30.000	30.000	35.500	46.000	7.64%	4.03%
Πολωνία	4.425	7.900	11.486	11.997	16.210	17.900	4.84%	1.57%
Πορτογαλία	16.886	16.888	23.460	23.564	24.488	27.879	16.30%	2.44%
Ρουμανία	750	1.300	1.650	1.200	1.800	2.600	1.91%	0.23%
Σλοβακία	1.311	1.380	1.600	1.122	981	1.171	1.70%	0.10%
Σλοβενία	340	455	650	600	650	550	1.54%	0.05%
Ισπανία	66.772	83.699	100.000	104.222	112.909	122.125	11.38%	10.71%
Σουηδία	21.700	21.700	16.000	18.760	30.516	29.259	7.56%	2.57%
Ηνωμένο Βασίλειο	248.769	286.496	189.650	193.809	226.401	268.100	15.43%	23.51%
Σύνολο Ε.Ε.	768.903	877.810	843.379	827.516	989.951	1.140.448	9.04%	100.00%

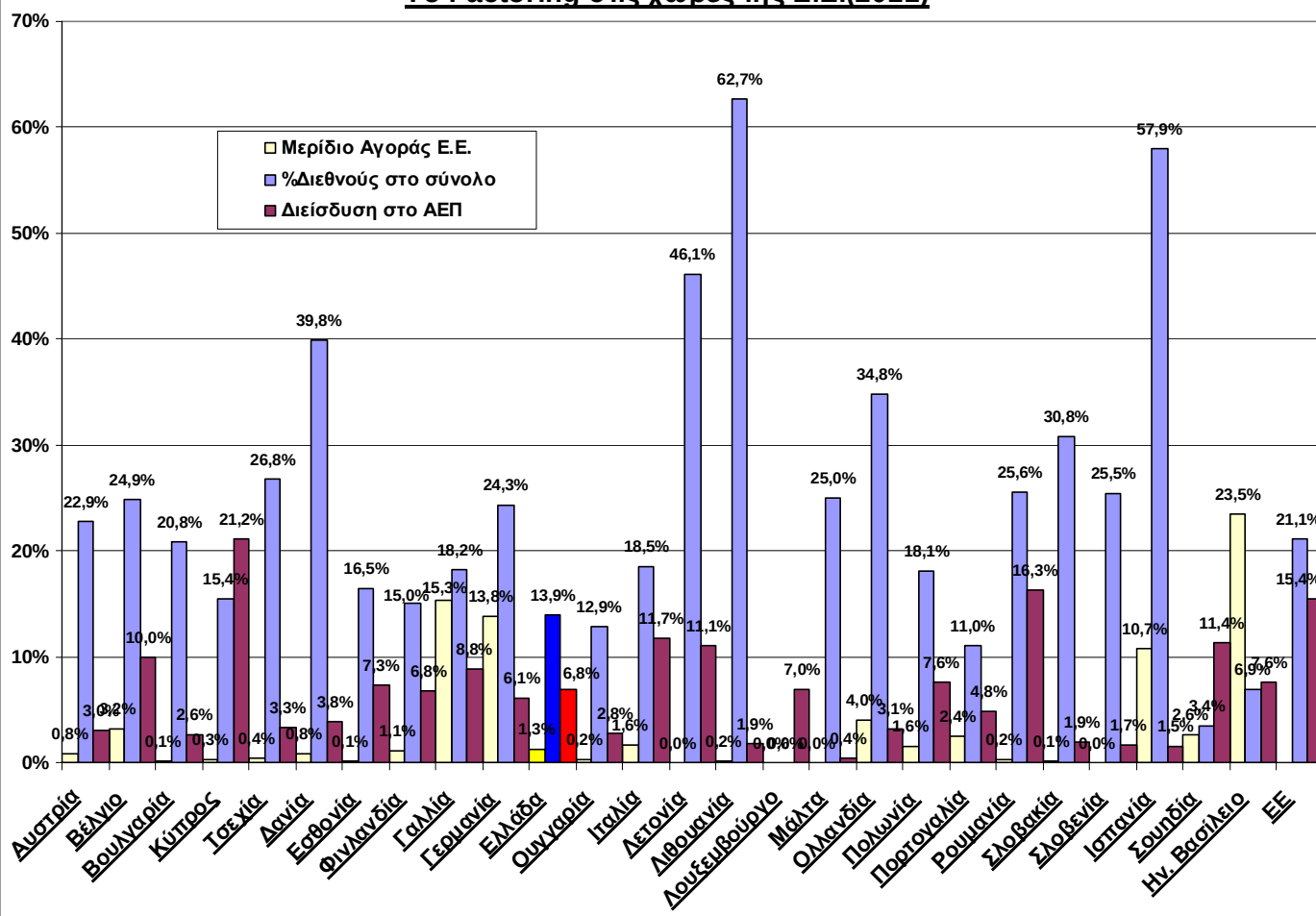
Πηγή: EU Federation, 2012

Οι πλέον ανεπτυγμένες με κριτήριο τη διείσδυση του factoring στο ΑΕΠ, ήταν η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Μ. Βρετανία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, το Βέλγιο και η Γαλλία.

Υπάρχουν βέβαια σημαντικές ιδιαιτερότητες σε κάθε χώρα, όπως π.χ. στην Μ. Βρετανία, την Ιρλανδία, την Κύπρο, την Ολλανδία και σε κάποιο βαθμό στη Γερμανία όπου επικρατεί η προεξόφληση απαιτήσεων (Invoice Discounting με ή χωρίς αναγωγή), στην Γερμανία, Δανία, Ιταλία Ελλάδα και Γαλλία όπου εφαρμόζεται κυρίως το factoring χωρίς αναγωγή, την Μ. Βρετανία, Αυστρία, Πορτογαλία, Ουγγαρία, Τσεχία, Βαλτικές χώρες όπου κυριαρχεί το factoring με αναγωγή, ενώ η Ισπανία αποτελεί ειδική περίπτωση όπου έχει υψηλή συμμετοχή το διεθνές και το confirming / reverse factoring.

Τα μερίδια του διεθνούς στο συνολικό κύκλο εργασιών factoring διαφέρουν ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας και κυμαίνονται από 3,4% για τη Σουηδία μέχρι 62,7% για την Λιθουανία, ενώ η χώρα μας με 13,9% βρίσκεται σε αρκετά χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το μέσο όρο της Ε.Ε. που είναι 21,1%.

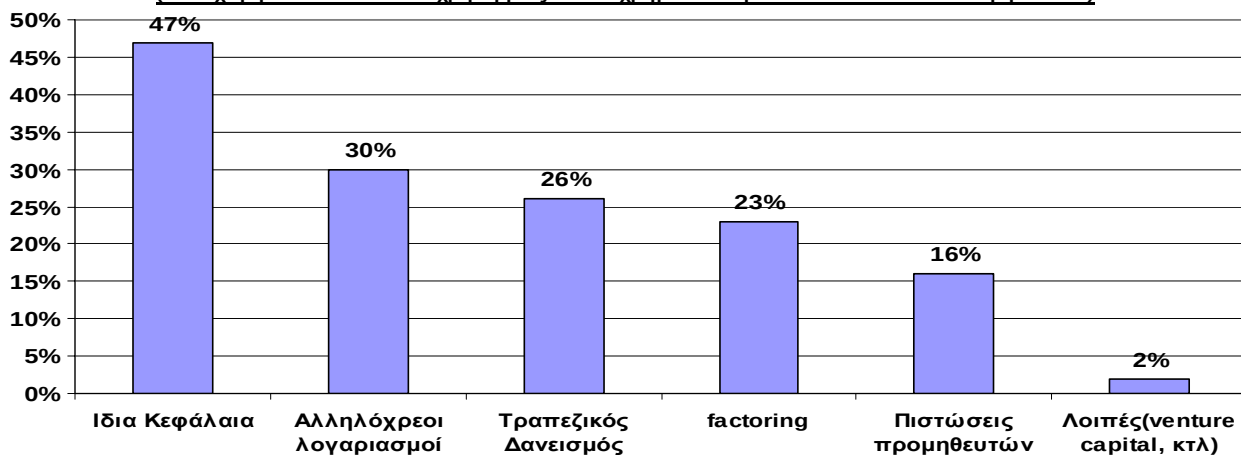
Το Factoring στις χώρες της Ε.Ε.(2011)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat και FCI

Σε αντίθεση με την Ελλάδα, όπου το factoring δεν είναι ακόμη ιδιαίτερα γνωστό, ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων (26%), χρησιμοποιεί το factoring σαν μέσο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης τους.

Τρόποι βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης των επιχειρήσεων στην Ε.Ε. (% επιχειρήσεων που έκαναν χρήση μιας εκ των χρηματοδοτήσεων αυτών κατά το 1ο 3μηνο 2009)

Πηγή: EUROBAROMETER Sep 2009

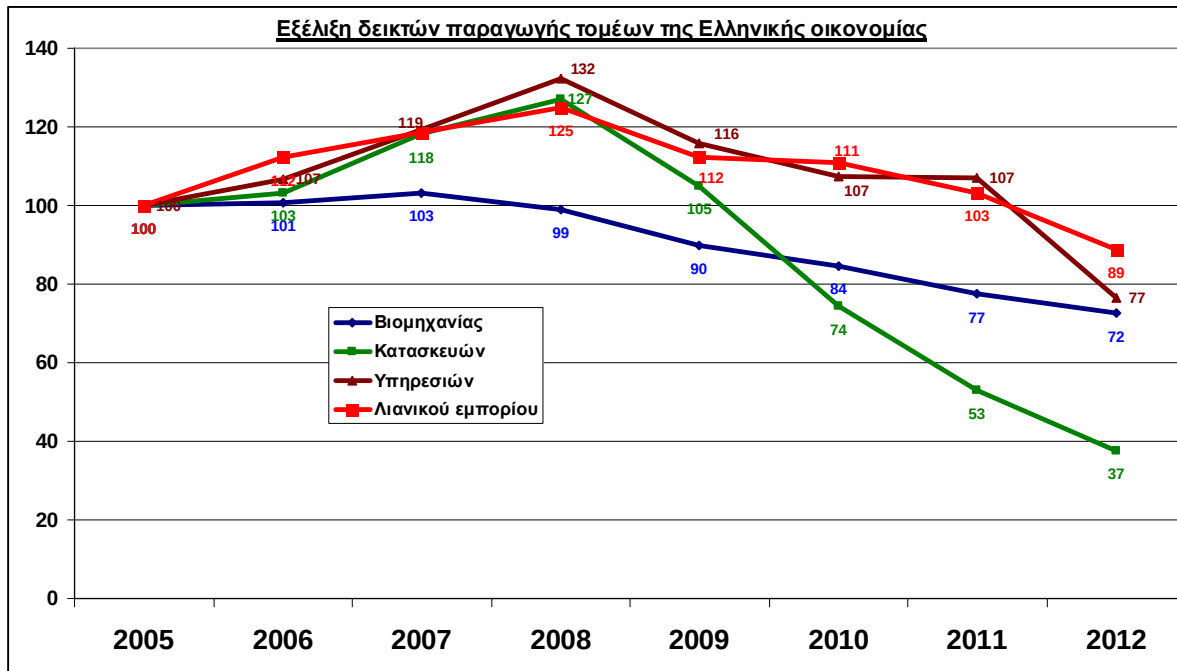
6. Προοπτικές και Προβλήματα του κλάδου

Το εξαγωγικό factoring είναι ίσως από τις μοναδικές δραστηριότητες στη χώρα μας για την οποία φαίνεται ότι υπάρχουν περισσότερο θετικές παρά αρνητικές επιπτώσεις από την συνεχιζόμενη σοβαρότατη οικονομική κρίση.

Οι παράγοντες που αναμένεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο εξαγωγικό και γενικότερα στο factoring, είναι κυρίως η οικονομική κρίση, και σε κάποιο μικρότερο βαθμό οι δυσκολίες χρηματοδότησης της οικονομίας από τις τράπεζες και η αύξηση των πιστωτικών και λοιπών κινδύνων διεθνώς. Ακόμη όμως και οι παράγοντες αυτοί αναμένεται να έχουν κάποιες θετικές επιπτώσεις στο εξαγωγικό factoring.

Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης: Το εξαγωγικό factoring επηρεάζεται αρνητικά από την οικονομική κρίση, αλλά σε μικρότερο βαθμό συγκριτικά με το εγχώριο ή το εισαγωγικό, λόγω της σχετικά καλύτερης πορείας των ξένων αγορών. Εκτός αυτού η μείωση της εγχώριας ζήτησης ωθεί αρκετές επιχειρήσεις σε μεγαλύτερη εξωστρέφεια ώστε να υποκαταστήσουν της απώλειες τους στην Ελληνική αγορά.

Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα, την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και την ευρωστία του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα. Η συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, η μείωση των δημοσίων και των ιδιωτικών επενδύσεων και η πρωτοφανής έλλειψη ρευστότητας, έχουν σαν αποτέλεσμα την δραματική επιδείνωση των συνθηκών στην εγχώρια αγορά (μείωση της εσωτερικής ζήτησης, σοβαρά χρηματοοικονομικά προβλήματα των επιχειρήσεων, πτωχεύσεις, αύξηση επισφαλειών). Από το 2008 που η κρίση άρχισε να γίνεται εμφανής, μέχρι το Μάιο του 2012, ο γενικός δείκτης παραγωγής της βιομηχανίας υποχώρησε κατά -26,8%, ο δείκτης παραγωγής των κατασκευών κατά -70,9%, ο δείκτης κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου κατά -29,1% και των υπηρεσιών κατά -42,2%.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ

Στη βιομηχανία οι μεγαλύτερες μειώσεις των δεικτών παραγωγής ήταν στα μεταφορικά μέσα (-71,7%), στις εκτυπώσεις-εκδόσεις(-66,2%), στα έπιπλα(-55,2%), στα μηχανήματα και είδη εξοπλισμού (-49,7%), στα μη μεταλλικά ορυκτά (-44,7%), στον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό (-41,4%) και στα είδη ένδυσης-υπόδησης(-23,2%). Αντίθετα παρουσιάζεται αύξηση της παραγωγής σε κλάδους όπως τα προϊόντα από ελαστική και πλαστική ύλη(+9,5%), τα βασικά μέταλλα (7,3%), τα τρόφιμα-ποτά

(+5,9%) και τα φαρμακευτικά(-3,14), που επηρεάζονται θετικά από την σημαντική αύξηση των εξαγωγών, η αξία των οποίων σε ετήσια βάση στο σύνολο της οικονομίας ανήλθε το 2011 σε + 17,3% (εξαιρουμένων των πλοίων και καυσίμων). Λόγω της σχετικά υψηλότερης διεθνούς ανταγωνιστικότητας τους, οι επιχειρήσεις των κλάδων αυτών (ακόμη και οι μη εξαγωγικές) στρέφονται προς τις αγορές του εξωτερικού ώστε να αντισταθμίσουν τη σημαντική μείωση της ζήτησης των προϊόντων τους στην εγχώρια αγορά. Η σημαντική αύξηση των εξαγωγών(εκτός πετρελαιοειδών) που παρατηρήθηκε το 2011, οφείλεται στο μεγαλύτερο μέρος της στις επιχειρήσεις αυτές.

Στις οικοδομικές κατασκευές ο δείκτης παραγωγής μειώθηκε κατά -82,6% και στα τεχνικά έργα κατά -63%. Στο λιανικό εμπόριο οι κλάδοι που επλήγησαν περισσότερο είναι οι τα έπιπλα, ηλεκτρικά είδη, οικ. εξοπλισμός (-49,8%), τα βιβλία, χαρτικά, είδη γραφείου (-46,5%), η ένδυση - υπόδηση (-42,1%), τα καύσιμα-λιπαντικά αυτοκινήτων (-37,2%) και τα πολυκαταστήματα (-26,1%). Στις υπηρεσίες όλοι σχεδόν οι κλάδοι παρουσίασαν μείωση δραστηριότητας και ιδιαίτερα οι υπηρεσίες πληροφορικής (-69,1%), Υπηρεσίες άλλων επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων(-64,4%), Υπηρεσίες δραστηριοτήτων αρχιτεκτόνων και μηχανικών και συναφών δραστηριοτήτων παροχής τεχνικών συμβουλών (-63,1%), υπηρ. Εκδοτικών δραστηριοτήτων (-62,6%), διαφήμισης, έρευνας αγορών, κ.τ.λ.(-55,8%) και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (-55,1%), ενώ θετική πορεία είχε μόνο ο κλάδος υπηρεσιών προστασίας (+4,2%).

Χαμηλή παροχή ρευστότητας από το τραπεζικό σύστημα: Οι Ελληνικές τράπεζες παρά την παραδοσιακά συντηρητική τους στρατηγική, τη σχετικά χαμηλή μόχλευση και τη μη ανάμιξη τους σε τοξικά προϊόντα, αντιμετώπισαν έναν καταίγισμό αρνητικών εξελίξεων που κλόνισαν την ικανότητά τους να χρηματοδοτούν την υγιή επιχειρηματική δραστηριότητα.

Υπόλοιπα χρηματοδοτήσεων Ιδιωτικού τομέα(σε δισεκ.)

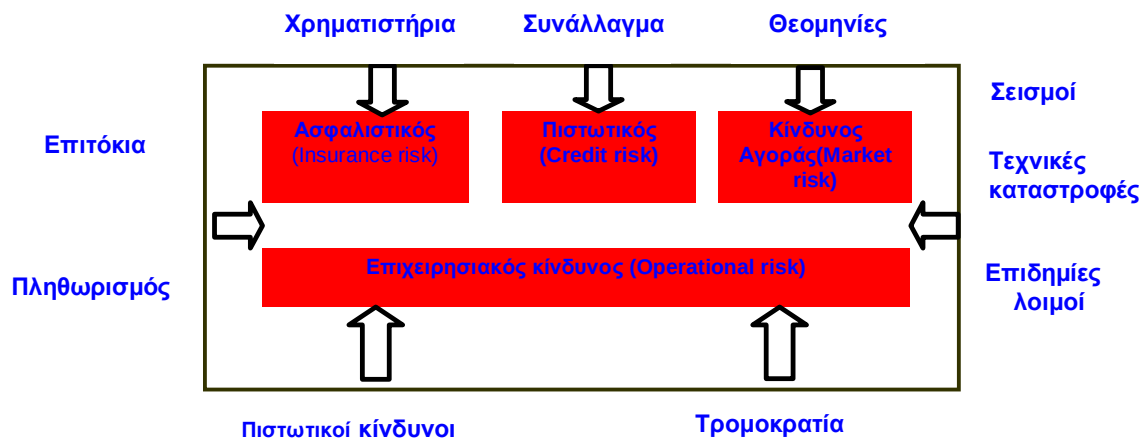
	Δεκ-08	Δεκ-09	Δεκ-10	Δεκ-11	Ιουν-12
Σύνολο	249,7	253,4	257,8	249,1	240,2
Επιχειρήσεις	132,5	133,8	123,2	121,1	114,6
1. Γεωργία	3,9	4,0	2,1	2,0	1,9
2. Βιομηχανία	24,9	23,7	24,3	23,3	22,9
3. Εμπόριο	33,0	33,5	25,4	24,3	23,6
4. Τουρισμός	7,0	7,4	7,4	7,3	7,5
5. Ναυτιλία	10,2	10,0	17,5	17,2	14,8
6. Κατασκευές	11,3	11,4	11,3	10,6	10,4
7. Ηλεκτρισμός - Φωταέριο - Ύδρευση	3,5	4,0	5,2	5,9	5,9
8. Μεταφορές πλην Ναυτιλίας	4,6	5,8	1,9	1,9	1,2
Ασφαλιστικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές επιχειρ.	8,3	6,1	6,7	9,3	7,3
Ελεύθεροι επαγγελματίες	0,0	0,0	16,5	15,3	15,0
Ιδιώτες	117,2	119,6	118,1	112,7	110,6
1. Στεγαστικά	77,7	80,6	80,5	78,1	77,0
2. Καταναλωτικά	36,4	36,0	35,1	32,8	31,7
3. Λοιπά	3,1	3,0	1,8	1,8	1,9

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Το σοβαρότερο πρόβλημα που ενδέχεται να δημιουργήσει εμπόδια στην ανάπτυξη του εξαγωγικού factoring είναι η δυσχέρεια του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος να χρηματοδοτήσει την αναμενόμενη μεγέθυνση του κύκλου εργασιών εξωτερικού. Πρέπει να τονισθεί όμως, ότι υπό τις παρούσες συνθήκες το factoring είναι από τις ελάχιστες δραστηριότητες που ενισχύει την κερδοφορία των τραπεζών χωρίς μάλιστα να αναλαμβάνονται σημαντικοί κίνδυνοι.

Δεν είναι τυχαία άλλωστε η αυξανόμενη δραστηριοποίηση των τραπεζών στον κλάδο(μέσω των εξειδικευμένων θυγατρικών ή των εξειδικευμένων τμημάτων / υπηρεσιών τους), αφού μέσω του factoring ελαχιστοποιούν τους κινδύνους ή και υποκαθιστούν (σε περίοδο χαμηλής ρευστότητας όπως η σημερινή) άλλες μορφές βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης προς τους πελάτες τους.

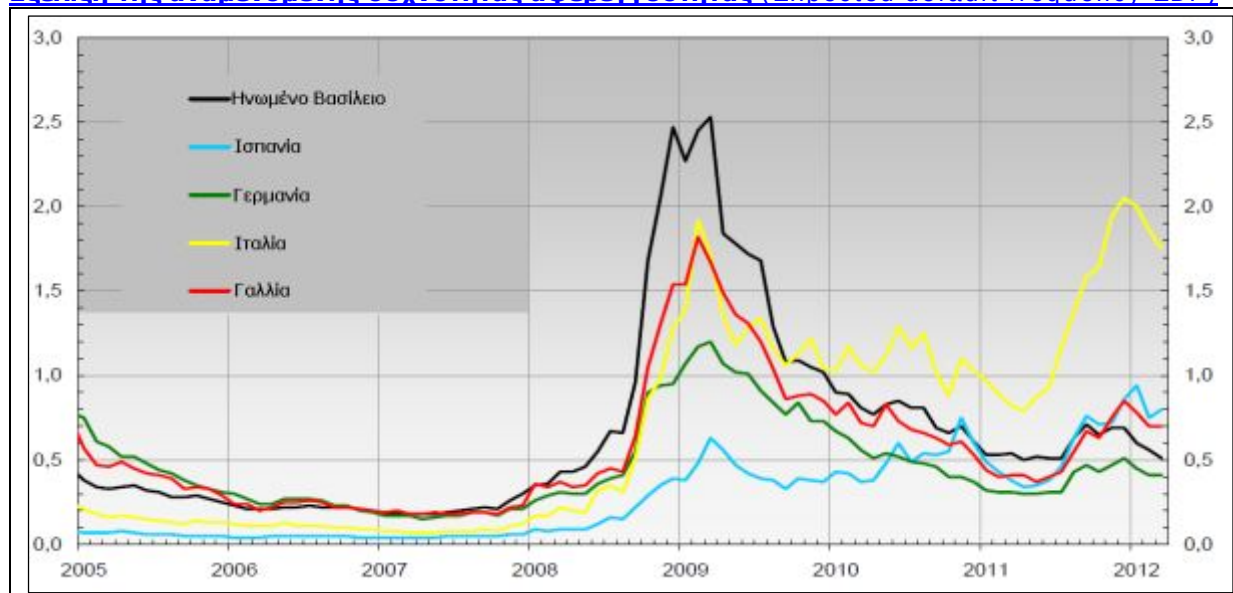
Αύξηση των κινδύνων στην παγκόσμια αγορά: Η αύξηση της αστάθειας των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, η αναζωπύρωση του πληθωριστικού κινδύνου και η επιδείνωση της παγκόσμιας τραπεζικής κρίσης δημιουργούν τεράστιες δυσκολίες στην διαχείριση πιστωτικών κινδύνων και επιβαρύνουν την αποτελεσματικότητα του κλάδου ή αυξάνουν το κόστος ασφάλισης των ανείσπρακτων απαιτήσεων.

Πηγή: Understanding reinsurance, CEA

Η αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, που για το εξαγωγικό factoring αφορά κυρίως την αδυναμία πληρωμής των απαιτήσεων από τους πελάτες εξωτερικού, έχει αρνητική επίδραση στο κόστος λειτουργίας των εταιριών factoring, λόγω αύξησης των ασφαλίσεων, αλλά από την άλλη αποτελεί σοβαρό κίνητρο για τους εξαγωγείς να χρησιμοποιήσουν το export factoring.

Εξέλιξη της αναμενόμενης συχνότητας αφερεγγυότητας (Expected default frequency-EDF)

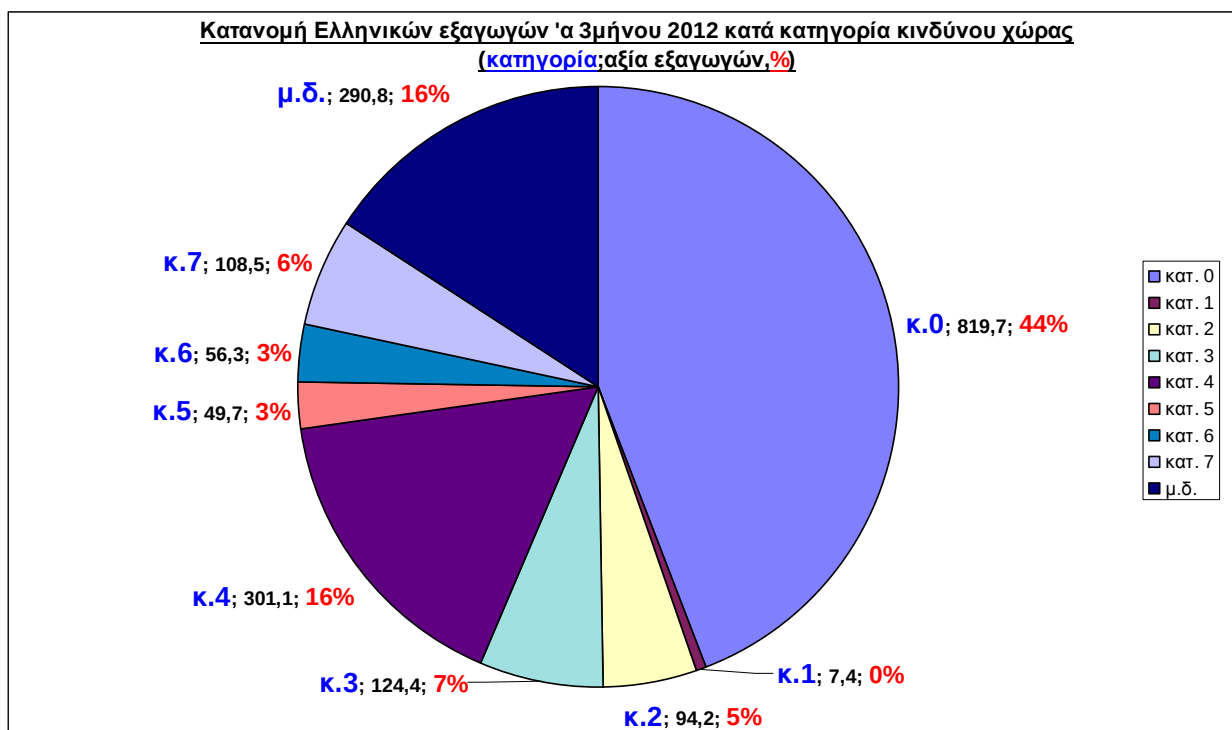

Πηγή: Atradius

Ο πιστωτικός κίνδυνος στις κυριότερες αγορές δραστηριοποίησης του Ελληνικού Export Factoring, μετά την απότομη αύξηση του 2008, επανήλθε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα που δεν δημιουργούν ανησυχίες για την κερδοφορία των επιχειρήσεων του κλάδου από ενδεχόμενη αύξηση του κόστους ασφάλισης.

Η εξέλιξη της αναμενόμενης συχνότητας αφερεγγυότητας EDP (expected default frequency), δηλαδή το ποσοστό των επιχειρήσεων που τους επόμενους 12 μήνες αναμένεται να παρουσιάσει παύση πληρωμών είναι σχετικά υψηλό στην Ιταλία, αλλά παραμένει χαμηλό στις υπόλοιπες χώρες και ιδιαίτερα στη Γερμανία, που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του Ελληνικού εξαγωγικού factoring.

Από την κατανομή των Ελληνικών εξαγωγών κατά κίνδυνο χώρας προορισμού προκύπτει ότι το 1^ο 3μηνο του 2012, μόνο το 44% του συνόλου κατευθύνεται σε χώρες χαμηλού κινδύνου (Rating 0),

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων OECD και ΕΛΣΤΑΤ

ενώ το 51% απευθύνεται σε χώρες υψηλότερου κινδύνου με rating μεγαλύτερο του 3 (οι χώρες για τις οποίες δεν υπάρχει διαθέσιμη βαθμολογία θεωρούνται γενικά υψηλότερου κινδύνου).

Πρέπει να σημειωθεί ότι παρόλο που το εξαγωγικό factoring δεν καλύπτει κίνδυνο χώρας, όταν αυτός βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα επηρεάζει σημαντικά το κόστος ασφάλισης.

Με δεδομένο ότι από το 2009 μέχρι σήμερα οι Ελληνικές εξαγωγές προς τις χώρες υψηλού κινδύνου αυξάνονται με υψηλότερους ρυθμούς, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι εξαγωγείς θα έχουν αυξανόμενο κίνητρο να καλύψουν την είσπραξη και την εξασφάλιση των απαιτήσεων τους, μέσω του εξαγωγικού factoring.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στο εξαγωγικό factoring είναι η αύξηση της ελκυστικότητας του λόγω των πλεονεκτημάτων του ιδιαίτερα σε περίοδο κρίσης, η αύξηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και της οικονομίας γενικότερα, η αναδιάρθρωση των εξαγωγών, οι καλές προοπτικές των εξαγωγών σε παγκόσμιο επίπεδο και ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σημαντικά πλεονεκτήματα του εξαγωγικού factoring για τις επιχειρήσεις

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες (μείωση εγχώριας ζήτησης, προβλήματα ρευστότητας, αύξηση επισφαλών απαιτήσεων ή χρόνων αποπληρωμής, δύσκολη πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό, κ.τ.λ.) μπορούν να αμβλυνθούν με την αξιοποίηση του factoring και ιδιαίτερα του εξαγωγικού, το οποίο προσφέρει μια σειρά σημαντικών πλεονεκτημάτων.

Τα σημαντικότερα οφέλη μιας επιχείρησης από τη χρήση του εξαγωγικού factoring είναι η βελτίωση της ρευστότητας της, η αύξηση των πωλήσεων της, η επίτευξη καλύτερων όρων συνεργασίας, η αξιοποίηση της βάσης δεδομένων του πράκτορα για καλύτερη αξιολόγηση των πελατών, η μείωση των ανεισπρακτών ή των απαιτήσεων σε καθυστέρηση, η απελευθέρωση ανθρώπινων πόρων και η μείωση του διαχειριστικού κόστους, η βελτίωση της εικόνας του ισολογισμού, κ. λ. π..

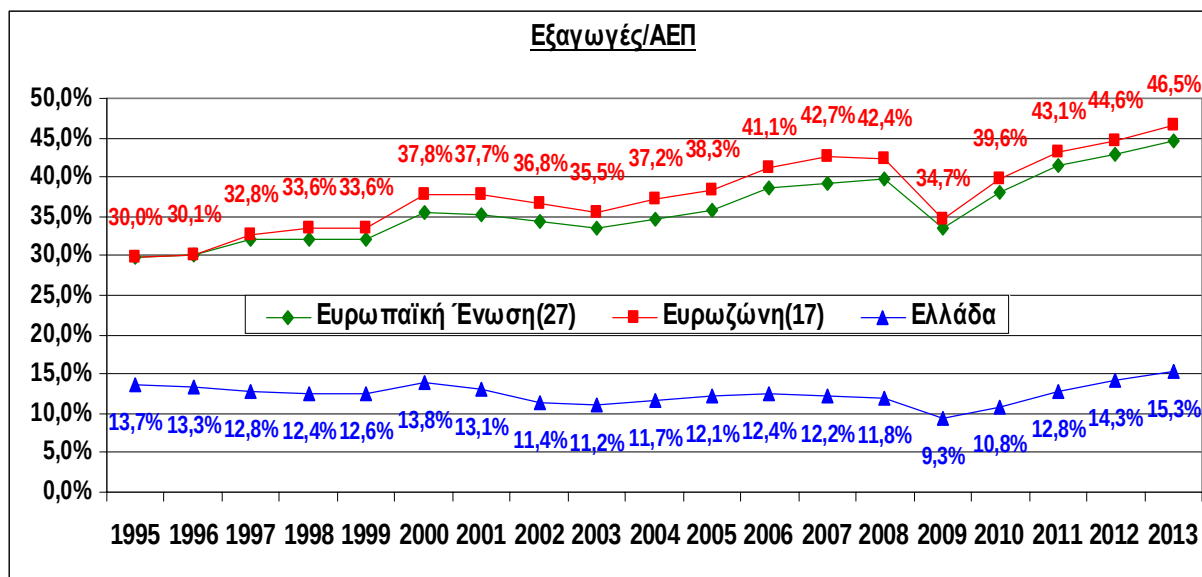
Η χρηματοδότηση της επιχείρησης από τον πράκτορα είναι άμεση και δεν απαιτεί τη λήψη πρόσθετων εξασφαλίσεων, ενώ συνδέεται απόλυτα με τον κύκλο εργασιών της ώστε να εξασφαλίζεται συνεχής ρευστότητα, κάτι που βελτιώνει τη διαπραγματευτική της ικανότητα όχι μόνο με τους πελάτες, αλλά και με τους προμηθευτές ή και τις τράπεζες. Με τη συνεχή παρακολούθηση-αξιολόγηση από τον πράκτορα

της πιστοληπτικής ικανότητας των υφιστάμενων και νέων πελατών, επιτυγχάνεται εξυγίανση του πελατειακού χαρτοφυλακίου της επιχείρησης και βελτιώνεται η εισπραξιμότητα των απαιτήσεων της.

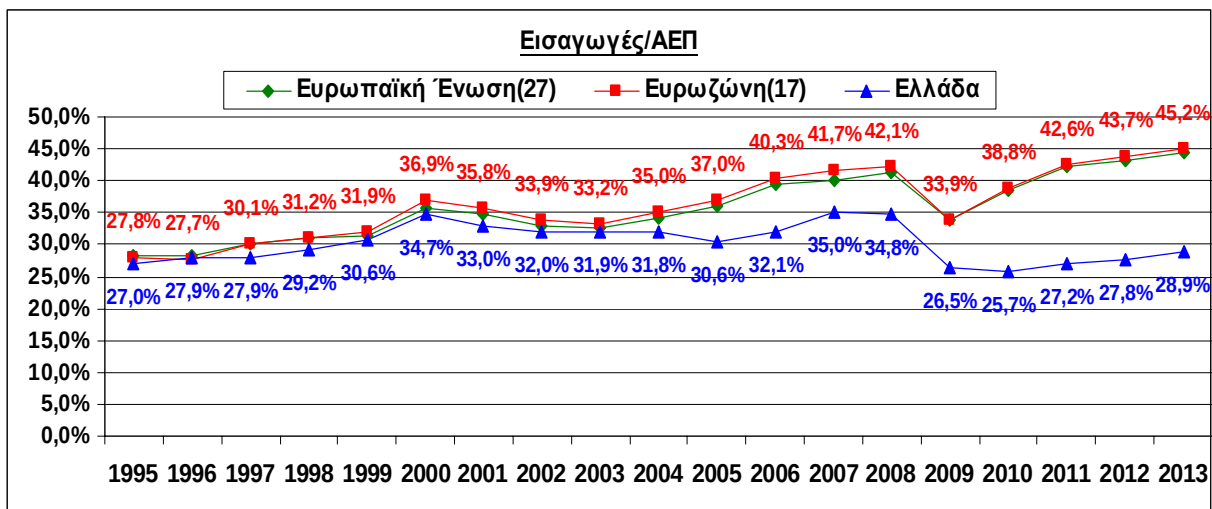
Με την ανάληψη της είσπραξης των τιμολογίων από τον πράκτορα βελτιώνεται η συμπεριφορά των οφειλετών σε ότι αφορά τους χρόνους εξόφλησης των υποχρεώσεών τους και κατά συνέπεια η ρευστότητα της επιχείρησης. Με την ανάληψη της διαχείρισης και της λογιστικής παρακολούθησης των απαιτήσεων από τον πράκτορα μειώνονται σημαντικά τα λειτουργικά κόστη της επιχείρησης και βελτιώνεται η λειτουργική και οργανωτική της δομή. Με την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από τον πράκτορα διασφαλίζεται η πληρωμή των τιμολογίων και μειώνονται οι επισφάλειες, με θετικές επιπτώσεις στον οικονομικό σχεδιασμό της επιχείρησης. Εκτός των ανωτέρω ενισχύεται και η πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης αφού βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της μέσω της μείωσης των λογαριασμών απαιτήσεων αλλά και υποχρεώσεων της, δεδομένου ότι η λαμβανομένη προκαταβολή έναντι της αξίας των τιμολογίων δεν εμφανίζεται στις υποχρεώσεις της. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση του factoring χωρίς αναγωγή (όπως είναι το σύνολο του εξαγωγικού), όπου οι εκχωρηθείσες απαιτήσεις δεν εμφανίζονται στο ενεργητικό του προμηθευτή (αφού λογίζονται ως πώληση στον πράκτορα).

Ειδικότερα οφέλη που παρέχει το εξαγωγικό factoring είναι η δυνατότητα παροχής μεγαλύτερου χρόνου πίστωσης, κάλυψη πιστωτικού κινδύνου 100%, προκαταβολή 100% επί των εκχωρηθέντων τιμολογίων, χρηματοδότηση ανοιχτών φορτωτικών, χρηματοδότηση απαιτήσεων κατά την γέννηση τους, αποφυγή πρόσθετων εξασφαλίσεων, μείωση κόστους από την αποφυγή των Letters of Credit, κάλυψη του εξαγωγέα σε περίπτωση πτώχευσης του εισαγωγέα, εξόφληση μέσα στο όριο των 90 ημερών, κοινή γλώσσα εξαγωγέα με τον πράκτορα στην χώρα του και αποφυγή κόστους και πρόσθετου χρόνου για την διερεύνηση της ισχύουσας νομοθεσίας στη χώρα του εισαγωγέα.

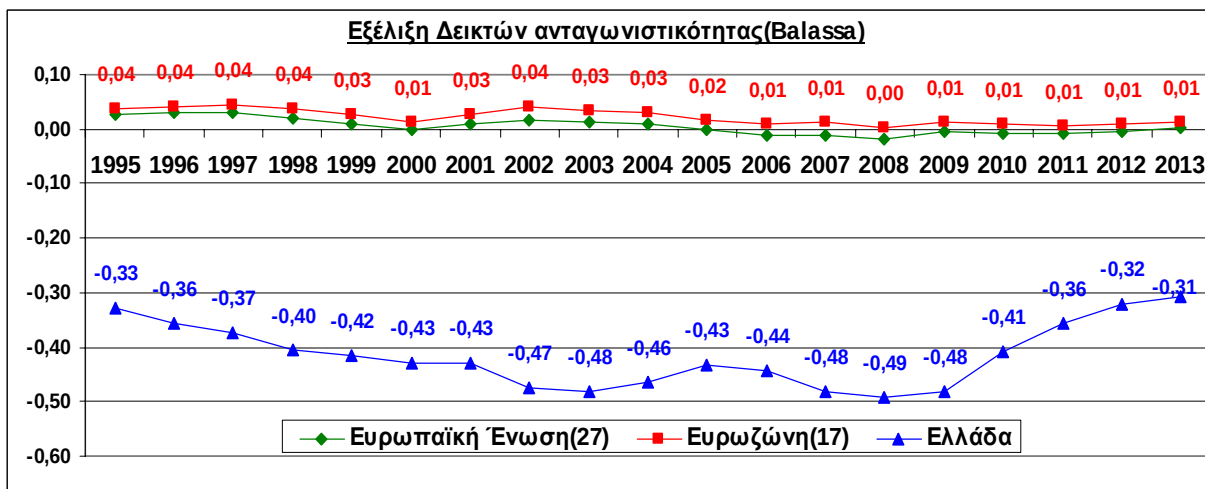
Επιβαλλόμενη αύξηση της εξωστρέφειας της οικονομίας γενικότερα: Το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό εξωστρέφειας της Ελληνικής οικονομίας επιτρέπει σημαντική αύξηση των εξαγωγών, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι το εγχώριο παραγωγικό σύστημα θα μπορέσει να ανταποκριθεί. Ήδη παρουσιάζεται βελτίωση της εξωστρέφειας (κυρίως λόγω αύξησης της αξίας εξαγωγών και σε μικρότερο βαθμό στη μείωση του ΑΕΠ) η οποία από 9% το 2009 ανήλθε στο 13% το 2011 και αναμένεται να ξεπεράσει το 15% το 2013.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

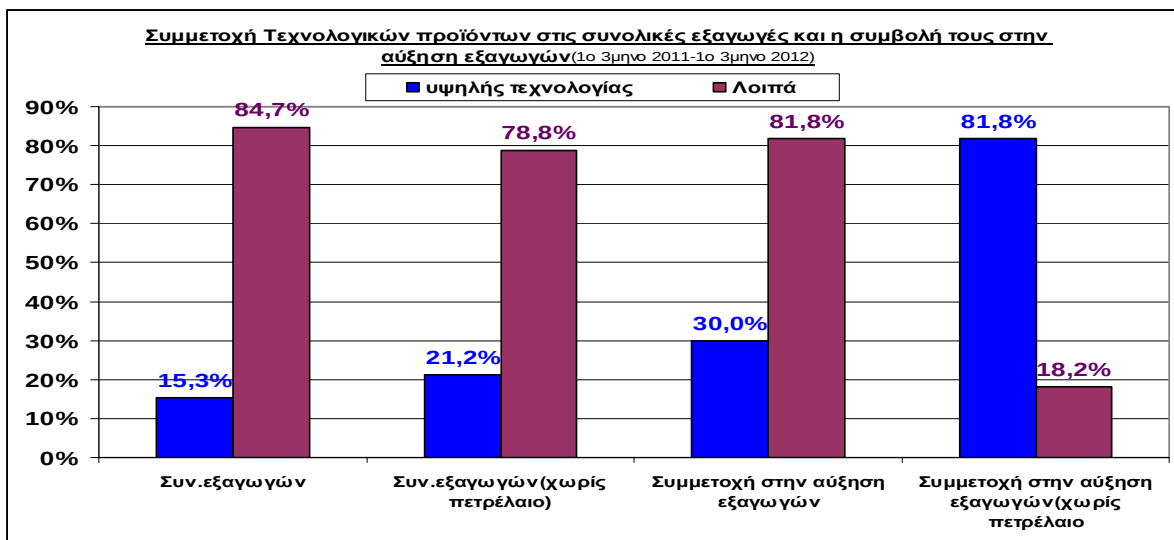

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

Αναδιάταξη της εξαγωγικής δραστηριότητας ευνοϊκή για το factoring

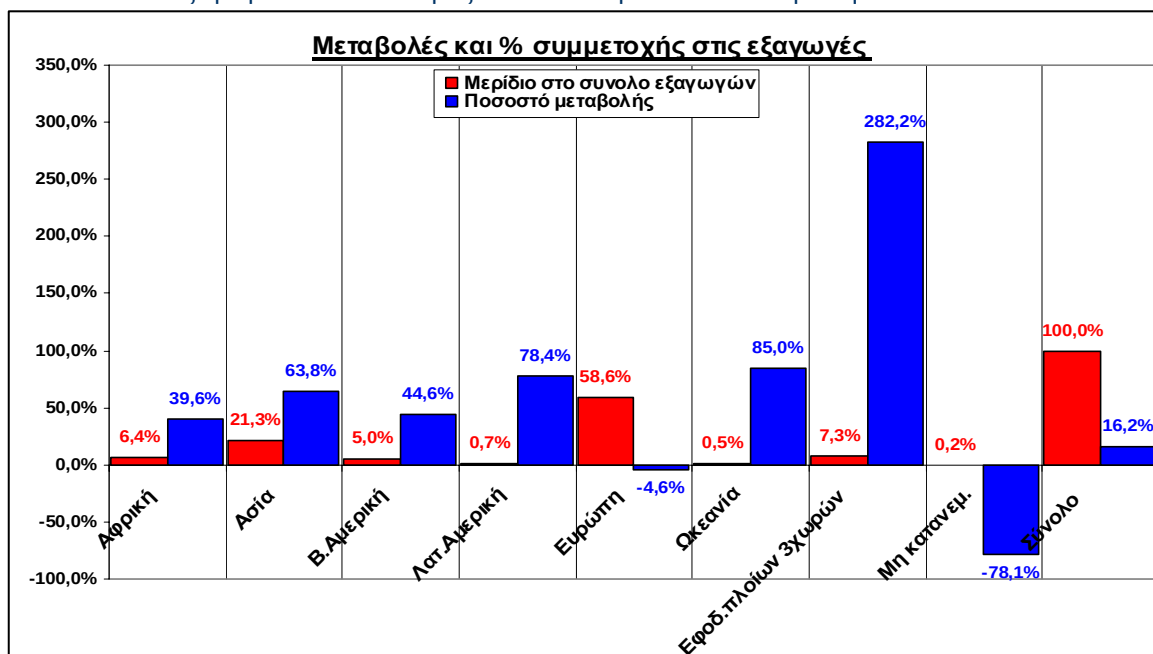
Εδώ και δύο 10ετίες παρατηρείται μια σχετική αναδιάταξη της εξαγωγικής δραστηριότητας, η οποία φαίνεται να επιταχύνεται την τελευταία 4ετία, με μεγαλύτερη συμμετοχή των προϊόντων υψηλότερου τεχνολογικού επιπέδου και στροφή προς νέες αγορές.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 1^{ου} 3μήνου 2012 η συμβολή των προϊόντων αυτών στην αύξηση των συνολικών εξαγωγών ήταν 30% και 81,8% αν στο σύνολο εξαγωγών δεν συμπεριληφθούν τα προϊόντα πετρελαίου, παρόλο που η συμμετοχή τους στις συνολικές εξαγωγές ήταν μόλις 15,3% (21,2% χωρίς τα προϊόντα πετρελαίου).

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ

Μία άλλη σημαντική εξέλιξη είναι η αύξηση της εξαγωγικής διείσδυσης σε νέες χώρες προς τις οποίες η μέχρι σήμερα εξαγωγική δραστηριότητα ήταν ασήμαντη με παράλληλη μείωση των μεριδίων των παραδοσιακών πελατών της χώρας μας. Το 1^ο 3μηνο του 2012 οι Ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν συνολικά κατά 16,2%, αλλά η αύξηση προς τις χώρες της Ασίας ήταν 63,8%, της Αφρικής 39,6%, της Β. Αμερικής 44,6%, της Λατινικής Αμερικής 78,4%, της Ωκεανίας 85%, ενώ παρουσιάστηκε μείωση των εξαγωγών προς την Ευρώπη κατά -4,6%.

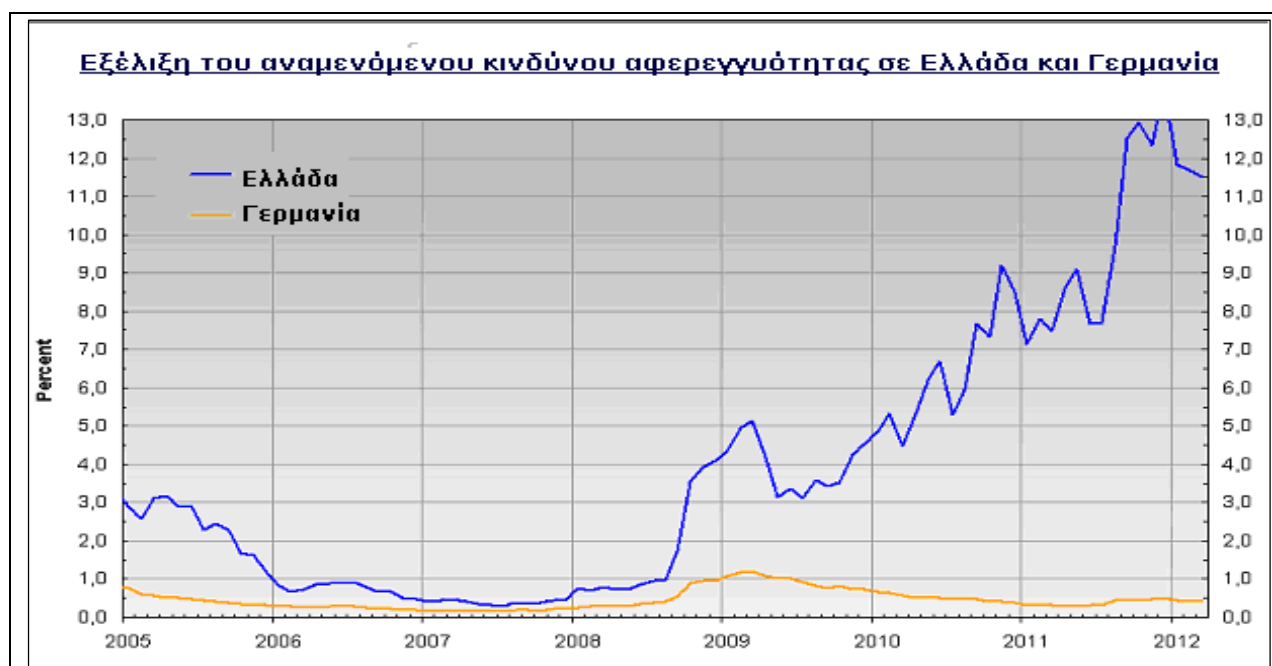
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ

Οι εξελίξεις αυτές φανερώνουν ότι οι Ελληνικές επιχειρήσεις καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για να αντισταθμίσουν τις απώλειες από τη μείωση της ζήτησης στην εγχώρια και στην ευρωπαϊκή αγορά και αν συνεχιστούν δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή προτίθενται να επεκταθούν στις νέες αγορές, έχουν σοβαρά κίνητρα αξιοποίησης του εξαγωγικού factoring λόγω της ανεπαρκούς γνώσης των συνθηκών αγοράς, του νομοθετικού ή δασμολογικού πλαισίου, του αυξημένου πιστωτικού κινδύνου και του σχετικά μικρού όγκου των εξαγωγών. Το εξαγωγικό factoring μπορεί να συμβάλει επίσης σημαντικά στην προώθηση των εξαγωγών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, αν λάβουμε υπόψη τον καθοριστικό ρόλο που έπαιξε

κατά το παρελθόν για την εδραίωση των τεχνολογικών εταιριών της Ταϊβάν και του Ισραήλ στις διεθνείς αγορές.

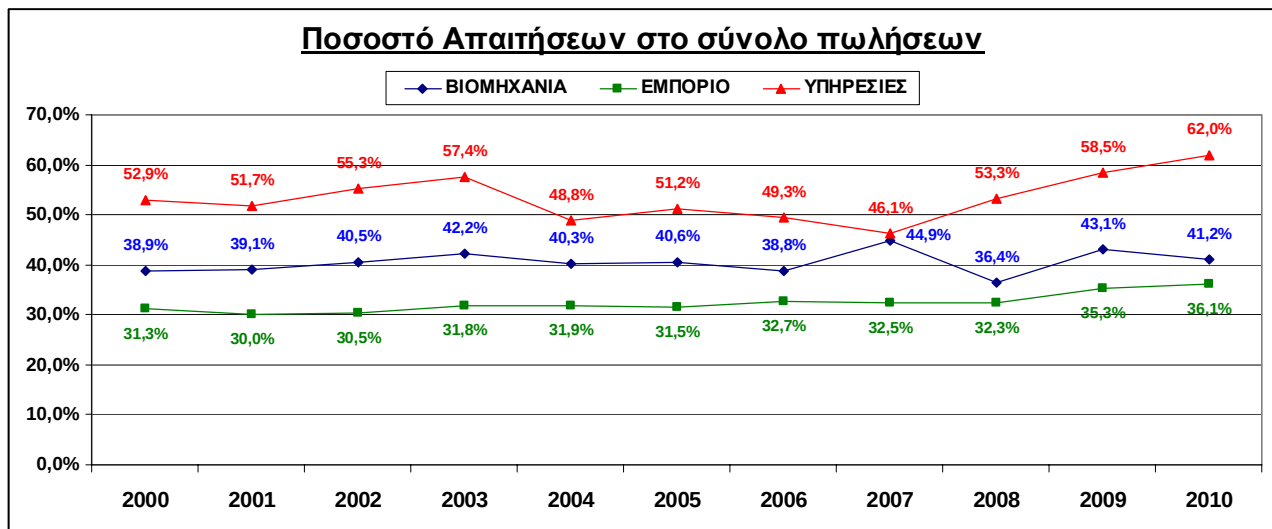
Στροφή των επιχειρήσεων στο εξωτερικό για αντιστάθμιση των απωλειών στην εγχώρια αγορά: Η αύξηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων αποτελεί πλέον την μοναδική ορθολογική απάντηση στη μείωση των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά και το εξαγωγικό factoring μπορεί να συμβάλει με πολλούς τρόπους (βελτίωση πρόσβασης στις ξένες αγορές, καλύτεροι όροι συνεργασίας με πελάτες αλλά και προμηθευτές εξωτερικού, κ.τ.λ.).

Άλλος σημαντικός λόγος που ωθεί τις επιχειρήσεις να στραφούν προς τις ξένες αγορές είναι η αύξηση των κινδύνων αφερεγγυότητας των Ελληνικών επιχειρήσεων, ο οποίος από το 2008 μέχρι σήμερα έχει υπερδεκαπλασιαστεί, ενώ στις ευρωπαϊκές χώρες παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

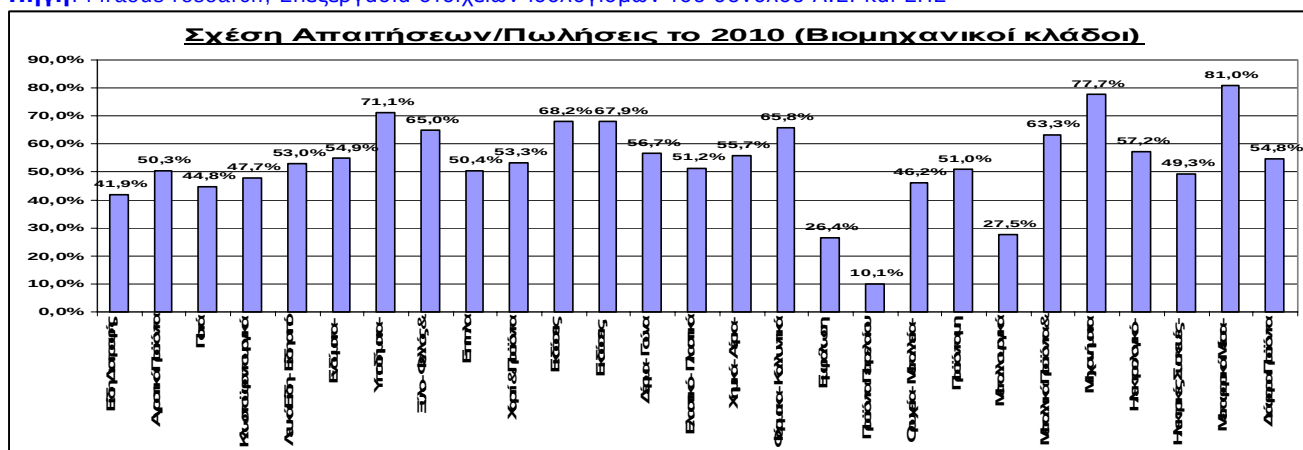

Πηγή: Atradius - Expected default frequency (EDF)

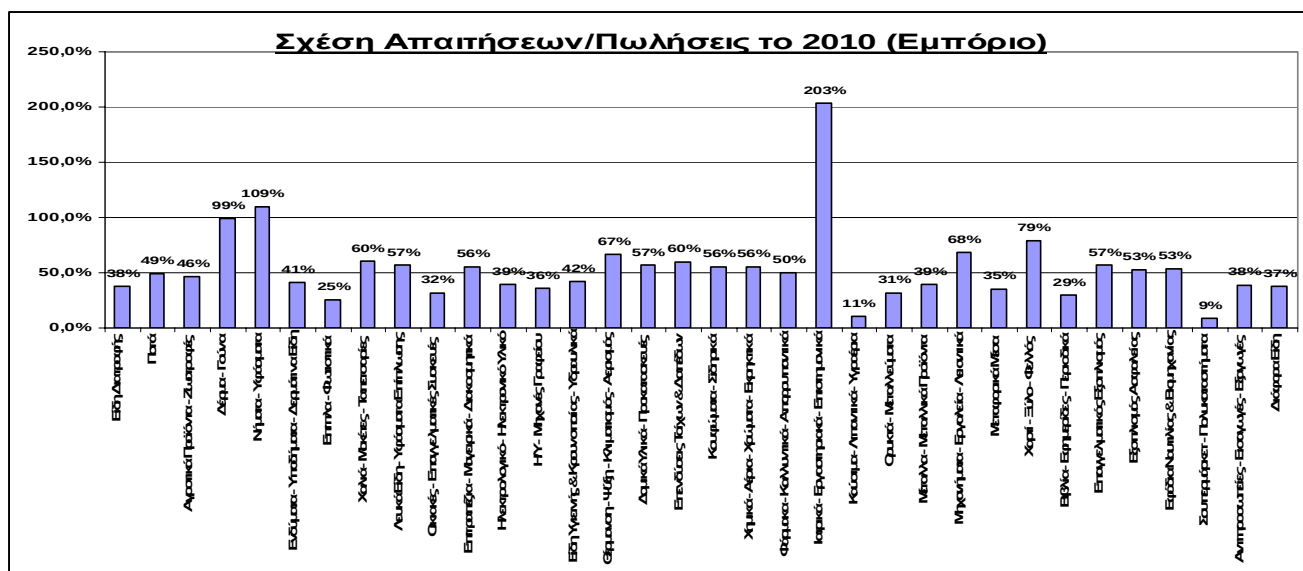
Αύξηση των λογαριασμών απαιτήσεων των επιχειρήσεων: Η ζήτηση υπηρεσιών factoring συνδέεται σε υψηλό βαθμό με την αύξηση των λογαριασμών απαιτήσεων (ιδιαίτερα των πελατών-γραμμάτων εισπρακτέων) συγκριτικά με τις πωλήσεις των εταιριών. Έχει παρατηρηθεί διεθνώς ότι για μία αύξηση του λόγου απαιτήσεις/πωλήσεις κατά 10%, υπάρχει αύξηση του λόγου Συνολικός Κ.Ε. factoring/ΑΕΠ κατά 1,5-2%.

Πηγή: Piraeus research, Επεξεργασία στοιχείων ισολογισμών του συνόλου Α.Ε. και ΕΠΕ

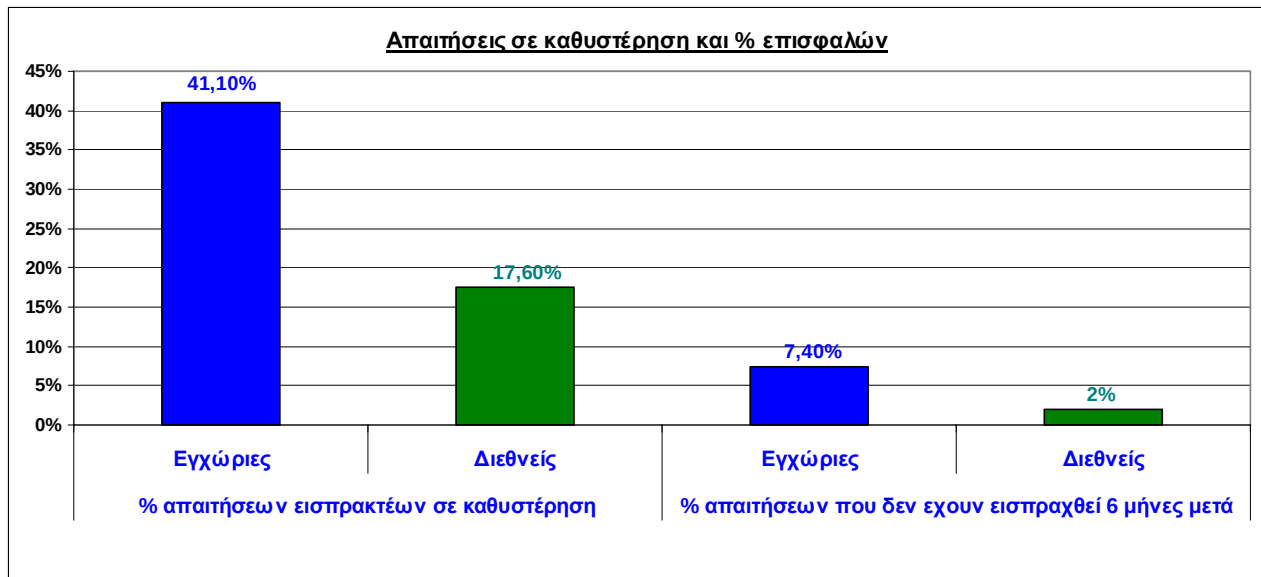

Πηγή: Piraeus research, Επεξεργασία στοιχείων ισολογισμών του συνόλου Α.Ε. και ΕΠΕ

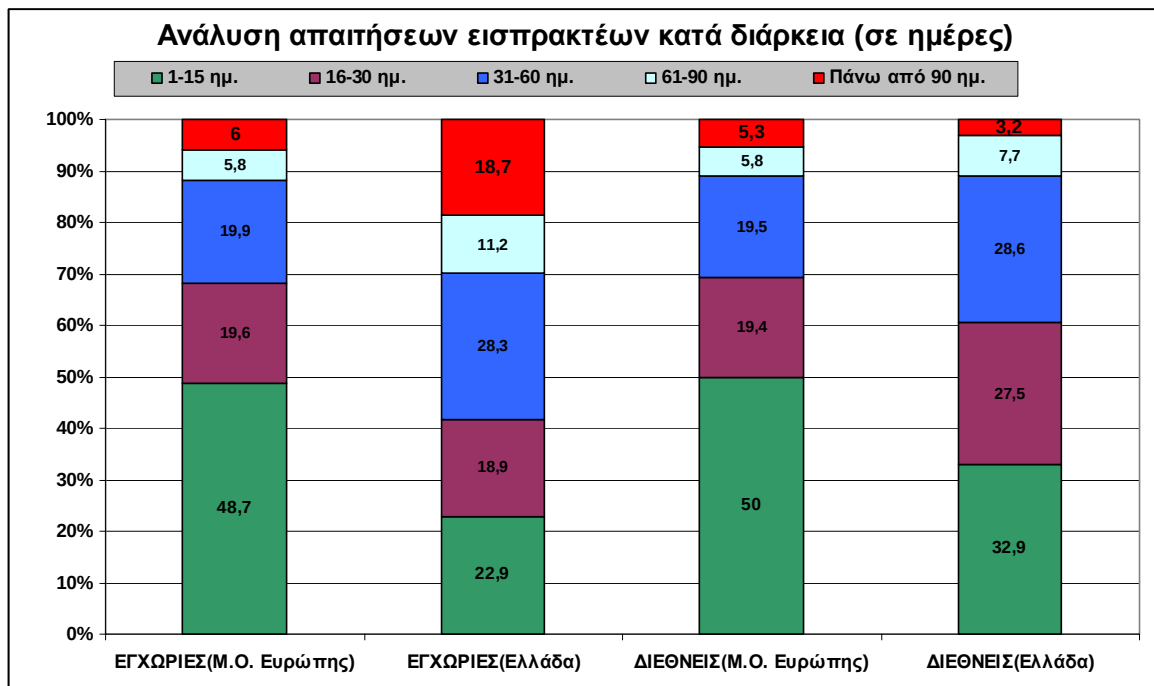
Πηγή: Piraeus research, Επεξεργασία στοιχείων ισολογισμών του συνόλου Α.Ε. και ΕΠΕ

Οι εξελίξεις αυτές ευνοούν ιδιαίτερα το export factoring, αφού σύμφωνα με την τελευταία έρευνα της Atradius, οι απαιτήσεις σε καθυστέρηση των Ελληνικών επιχειρήσεων το 1^ο 4μηνο του 2012, αποτελούσαν το 41,1% των συνολικών απαιτήσεων τους στην εγχώρια αγορά, ενώ αποτελούσαν μόλις το 17,6% των απαιτήσεων εξωτερικού. Οι επισφαλείς απαιτήσεις (δηλαδή όσες δεν έχουν εισπραχθεί 6 μήνες μετά τη λήξη τους), ήταν 7,4% των συνολικών απαιτήσεων της εγχώριας αγοράς και μόλις 2% αυτών της διεθνούς αγοράς.

Πηγή: Atradius Payment Practices Barometer, 2012

Εκτός των χαμηλότερων κινδύνων καθυστερήσεων και επισφαλειών, η διεθνής αγορά παρουσιάζει και ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα που είναι η συντομότερη εξόφληση των απαιτήσεων. Το 2012, μόλις το 10,9% των απαιτήσεων των Ελληνικών επιχειρήσεων από πελάτες εξωτερικού υπερβαίνει σε διάρκεια τις 60 ημέρες (έναντι 28,3% των απαιτήσεων εσωτερικού), ενώ το 60,4% έχει διάρκεια μικρότερη των 30 ημερών (έναντι 41,8% των απαιτήσεων εσωτερικού). Λόγω της επιτακτικής πλέον ανάγκης των Ελληνικών επιχειρήσεων, για βελτίωση της κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων και αποθεμάτων καθώς και των δεικτών ρευστότητας τους, η αξιοποίηση του εξαγωγικού factoring για αύξηση των πωλήσεων τους στο εξωτερικό αποτελεί την ιδανικότερη λύση.

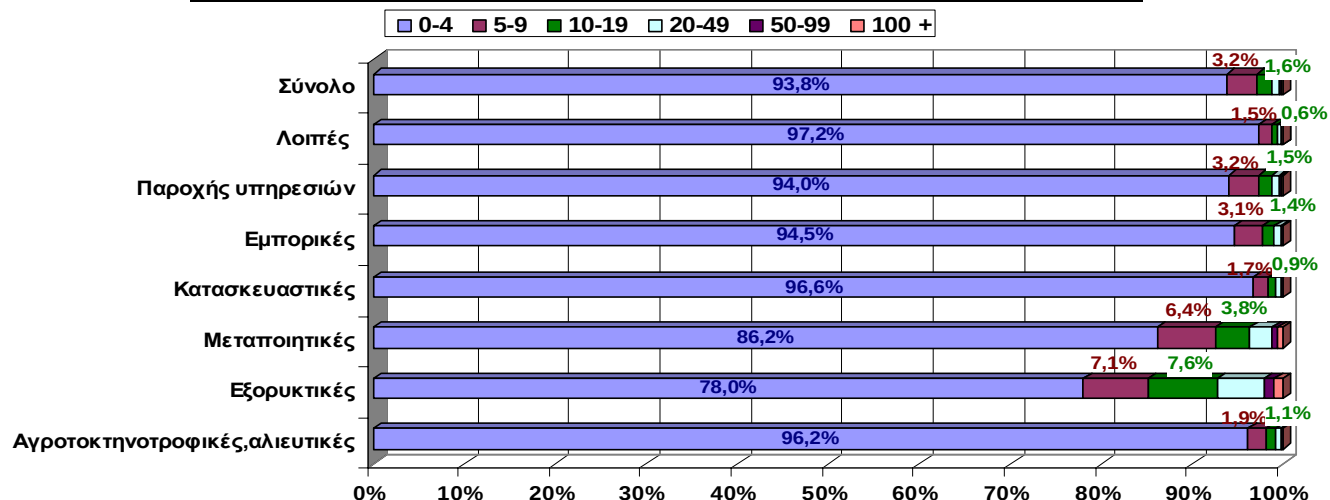

Πηγή: Atradius Payment Practices Barometer, 2012

Δομή του Ελληνικού παραγωγικού συστήματος που ευνοεί την ανάπτυξη του factoring:

Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του επιχειρηματικού τομέα της χώρας μας (εσωστρέφεια, υπερεπαγγελματισμός, οικογενειακός χαρακτήρας, κ.τ.λ.), η συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα συνολικά μεγέθη είναι υψηλότερη από τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, ενώ η χρηματοοικονομική τους διάρθρωση και οι συναλλακτικές πρακτικές ευνοούν την χρήση factoring. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι Μ.Μ.Ε. καλύπτουν στη χώρα μας το 85,6% της απασχόλησης και το 71,7% της προστιθέμενης αξίας, έναντι 66,9% και 58,4% αντίστοιχα για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. (Πηγή: European Commission, SBA Fact Sheet 2010-2011, Greece).

Κατανομή επιχειρήσεων κατά μέγεθος απασχόλησης και δραστηριότητα

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

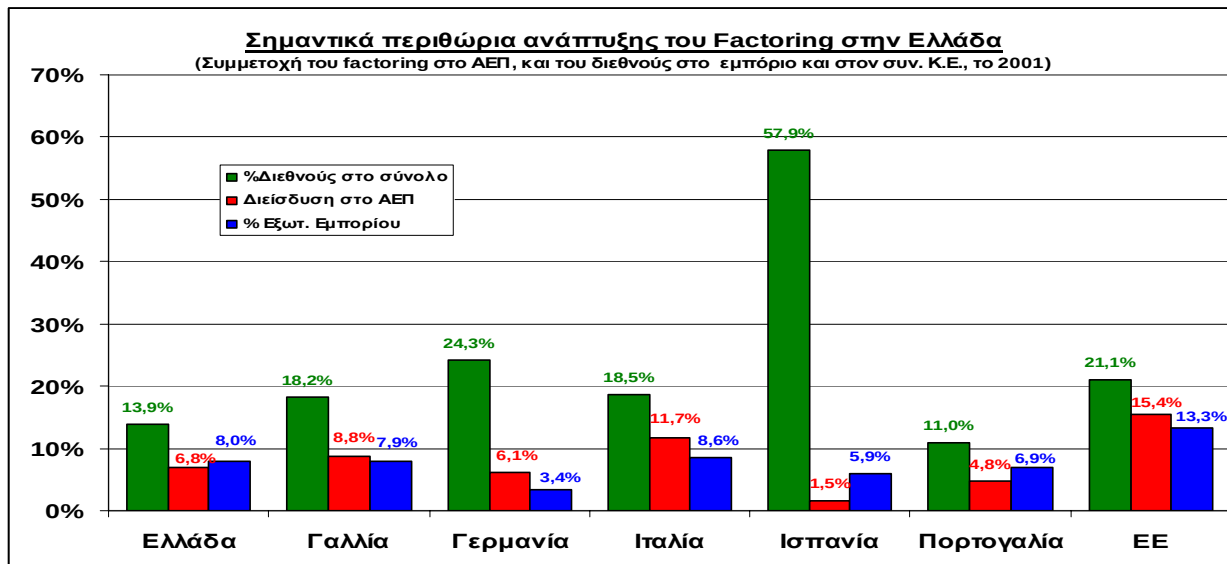
Οι Ελληνικές ΜΜΕ αν και δεν είναι υπερδανεισμένες συγκριτικά με αυτές της Ε.Ε. παρουσιάζουν χρηματοδοτικά προβλήματα όχι μόνο λόγω της χαμηλής κερδοφορίας τους, όσο κυρίως λόγω των χαμηλών δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας. Ενώ η δανειακή επιβάρυνση είναι σε συγκρίσιμα επίπεδα, η σχέση Δάνεια/Πωλήσεις για τις Ελληνικές ΜΜΕ είναι 69% έναντι 46% των ευρωπαϊκών, ενώ οι Απαιτήσεις/Πωλήσεις είναι 58% έναντι 40% των ευρωπαϊκών.

Χαρακτηριστικά ΜΜΕ σε Ελλάδα και Ε.Ε.(2010)

	Ελλάδα				Ε.Ε.
	Μεγάλες	Μεσαίες	Μικρές	Συν. ΜΜΕ	Συν. ΜΜΕ
Ξένα/Ίδια Κεφάλαια	2,11	1,27	1,11	1,23	1,25
Δάνεια/Πωλήσεις	68%	59%	150%	69%	46%
Απαιτήσεις/Πωλήσεις	41%	53%	98%	58%	40%
Εμπορικός Κύκλος(μήνες)	3,9	4,6	9,1	5,2	5,1
Ταχύτ. Κυκλοφ. Ενεργ.	0,70	0,57	0,21	0,47	0,61

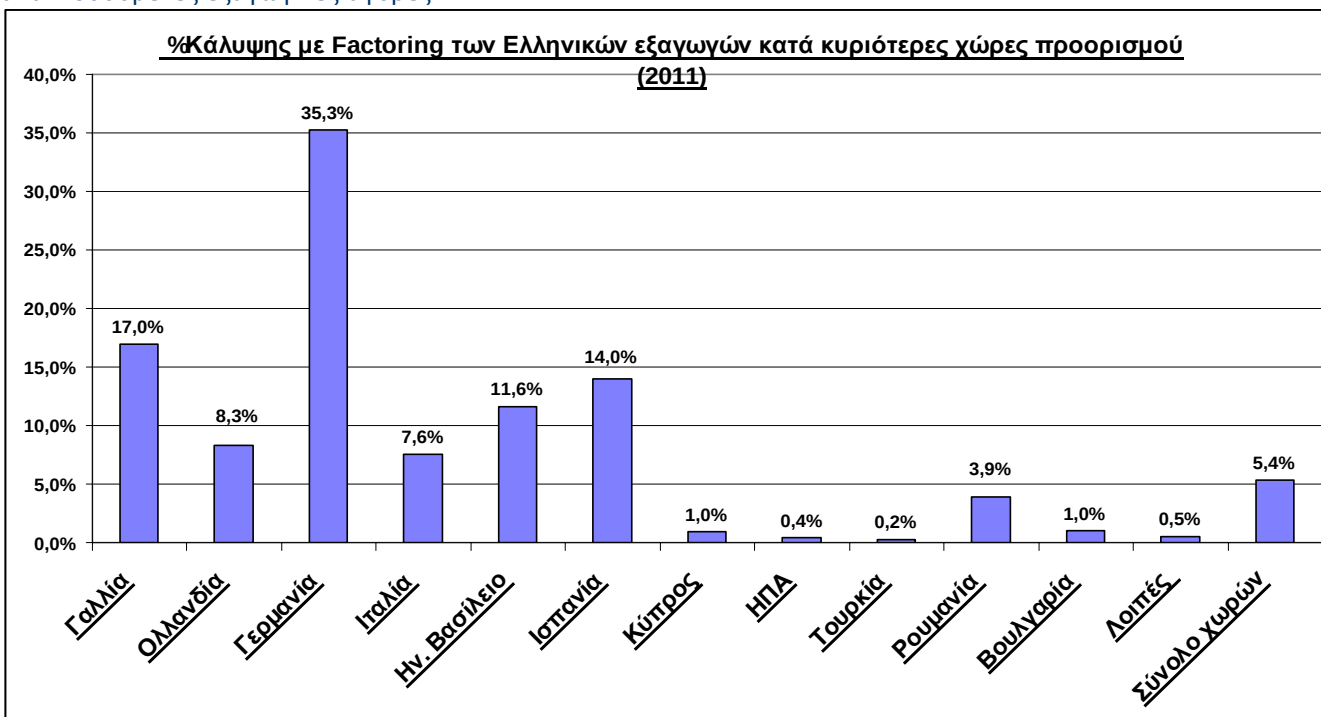
Πηγή: Εθνική Τράπεζα, Δνση Σχεδιασμού και οικονομικής ανάλυσης: ΜΜΕ, Έρευνα συγκυρίας, 2012.

Υπαρξη σημαντικών περιθωρίων ανάπτυξης του factoring στη χώρα μας: Στη χώρα μας υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης του factoring και ιδιαίτερα του εξαγωγικού, αφού τα μεγέθη υπολείπονται σημαντικά από αυτά των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε. και ιδιαίτερα χωρών της νότιας Ευρώπης όπως η Ιταλία και η Ισπανία.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

Εκτός των ανωτέρω υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης στις επιμέρους αγορές και κυρίως αυτές που έχουν καλές προοπτικές. Από την ανάλυση της διείσδυσης του εξαγωγικού factoring στις κυριότερες χώρες προορισμού των Ελληνικών εξαγωγών (Κ.Ε. εξαγωγικού factoring χώρας/ Σύνολο Ελληνικών εξαγωγών προς τη συγκεκριμένη χώρα) προκύπτει ότι τα περιθώρια ανάπτυξης είναι σημαντικά. Λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη εξωστρέφεια των Ελληνικών επιχειρήσεων, την αναδιάρθρωση των εξαγωγών τόσο σε γεωγραφικό όσο και κλαδικό επίπεδο και τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης (που μάλλον είναι θετικές για τον κλάδο), εκτιμούμε ότι τα επόμενα χρόνια η διείσδυση του factoring στις νέες αγορές θα βελτιώνεται συνεχώς. Άλλος ενισχυτικός παράγοντας είναι και η σημαντική διεύρυνση των διεθνών δικτύων factoring, κυρίως μέσω της δημιουργίας νέων αξιόπιστων εταιριών ή και της εντονότερης δραστηριοποίησης μεγάλων τραπεζών στις αναπτυσσόμενες εξαγωγικές αγορές.

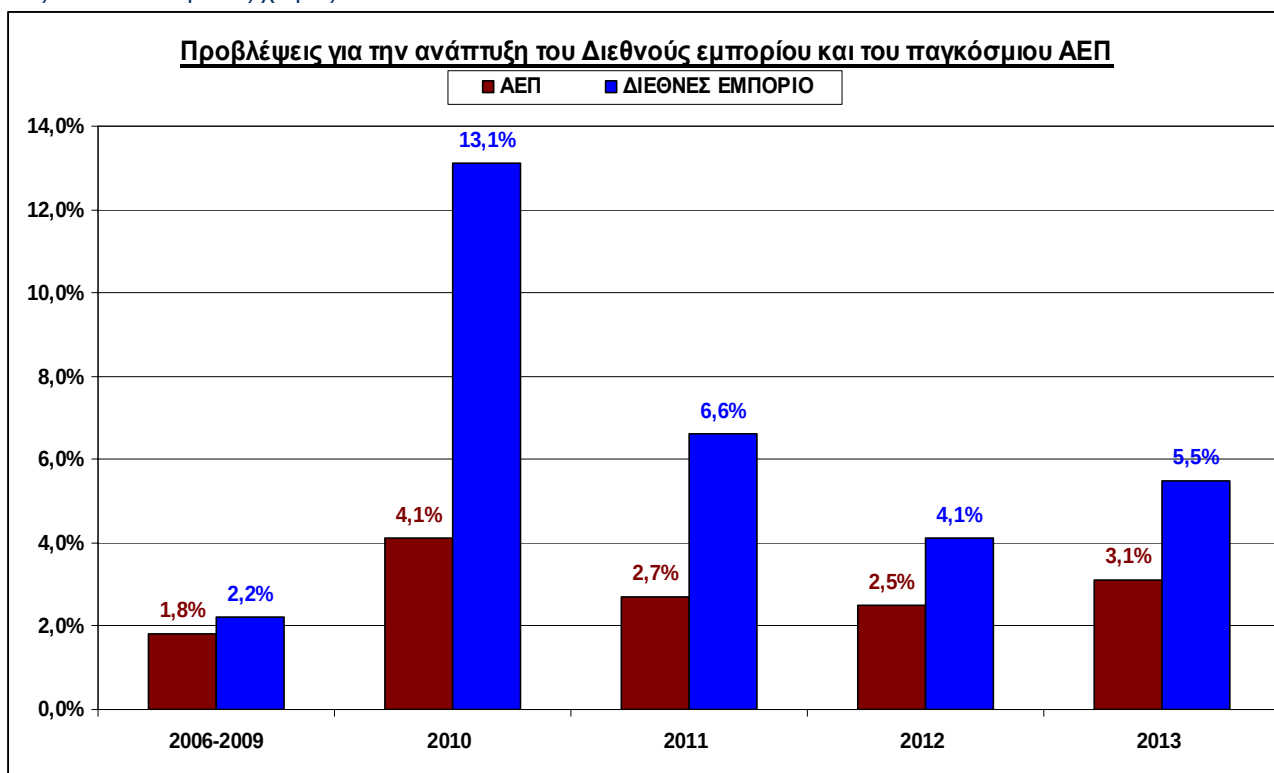

Αφορά μόνο τα μέλη της FCI

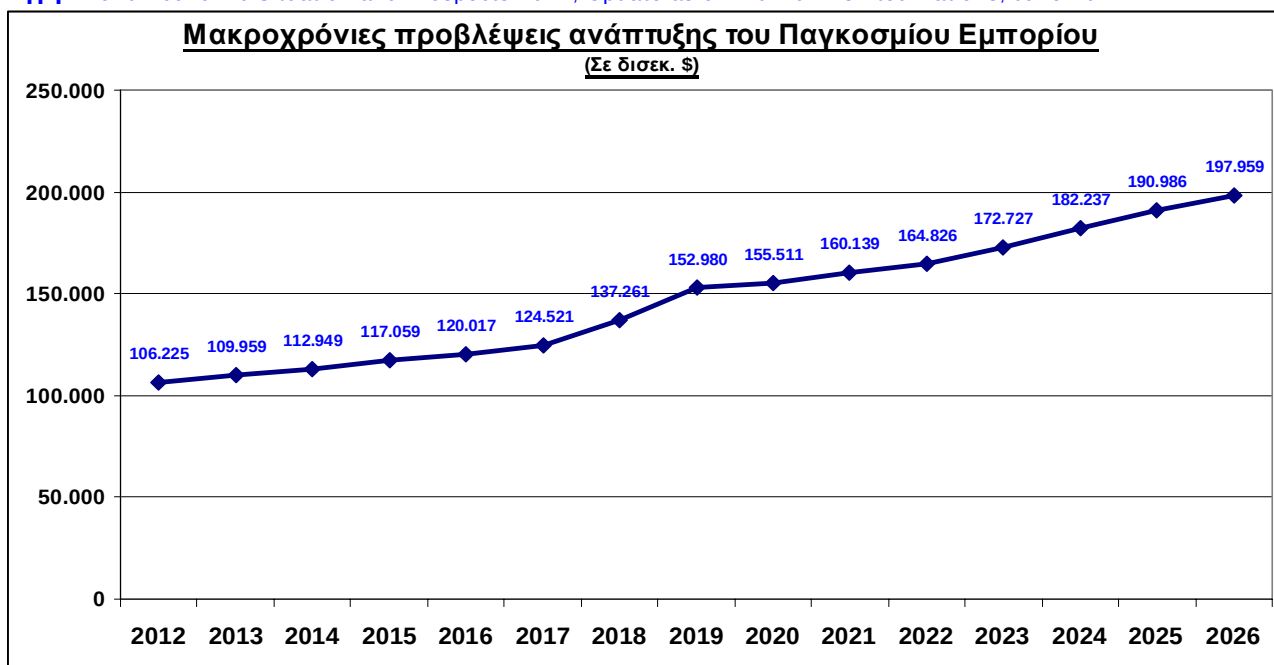
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων FCI και Eurostat

Θετικές προβλέψεις για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας και των εξαγωγών:

Παρά την ένταση και την επιμηκυνόμενη διάρκεια της κρίσης, οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας και των παγκόσμιων εξαγωγών παραμένουν συνολικά θετικές, λόγω των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Πηγή: World Economic Situation and Prospects 2012, Update as of mid-2012. United Nations, June 2012.

Πηγή: HSBC: Trade Forecast-Global Connections Report, Global Outlook, June 2012.

Σύμφωνα με τη μελέτη της HSBC-Delta Economics οι προοπτικές ανάπτυξης του παγκοσμίου εμπορίου είναι βραχυπρόθεσμα θετικές και μακροπρόθεσμα εξαιρετικές. Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης

προβλέπεται στο 3,7% μέχρι το 2017, ενώ την επόμενη 5ετία(2017 – 2021) αναμένεται μια έντονη επιτάχυνση, με μέση ετήσια αύξηση 5,9%. Το θετικό για τη χώρα μας είναι ότι η παγκόσμια ζήτηση θα είναι υψηλότερη για προϊόντα που ήδη παράγει και για τα οποία διαθέτει μια σχετικά ικανοποιητική διεθνή ανταγωνιστικότητα. Λόγω της οικονομικής κρίσης και των περιβαλλοντικών προβλημάτων η συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο, ορισμένων κλάδων όπως τα πετροχημικά, τα αυτοκίνητα, το πετρέλαιο, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός και τα ηλεκτρονικά, αναμένεται να μειωθεί, ενώ αντίθετα κάποιοι άλλοι θα βελτιώσουν σημαντικά τη θέση τους. Οι κυριότεροι κλάδοι που αναμένεται να ευνοηθούν είναι: η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τα υλικά συσκευασίας, μεταφοράς και αποθήκευσης, τα μεταλλουργικά προϊόντα, τα επεξεργασμένα τρόφιμα, τα ηλεκτρικά συστήματα ελέγχου, ο τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, οι υποδομές και τα φαρμακευτικά προϊόντα.

Εξελίξεις στο παγκόσμιο εμπόριο που ευνοούν τις Ελληνικές εξαγωγές: Σύμφωνα με τη μελέτη της HSBC-Delta Economics οι προοπτικές ανάπτυξης του παγκοσμίου εμπορίου είναι βραχυπρόθεσμα θετικές και μακροπρόθεσμα εξαιρετικές. Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται στο 3,7% μέχρι το 2017, ενώ την επόμενη 5ετία(2017 – 2021) αναμένεται μια έντονη επιτάχυνση, με μέση ετήσια αύξηση 5,9%.

Λόγω της οικονομικής κρίσης και των περιβαλλοντικών προβλημάτων η συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο, ορισμένων κλάδων όπως τα πετροχημικά, τα αυτοκίνητα, το πετρέλαιο, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός και τα ηλεκτρονικά, αναμένεται να μειωθεί, ενώ αντίθετα κάποιοι άλλοι θα βελτιώσουν σημαντικά τη θέση τους.

Οι κυριότεροι κλάδοι που αναμένεται να ευνοηθούν είναι:

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας: Το σύνολο σχεδόν των χωρών του κόσμου προσανατολίζονται όλο και περισσότερο στην παραγωγή ηλεκτρισμού από μη ορυκτά καύσιμα, όπως η αιολική, η ηλιακή, η υδροηλεκτρική, η πυρηνική, κ.τ.λ. ενέργεια, με αποτέλεσμα την αυξανόμενη ζήτηση για τον σχετικό εξοπλισμό παραγωγής, μεταφοράς και ελέγχου. Η χώρα μας διαθέτει παραγωγικές δυνατότητες στους τομείς αυτούς και το σημαντικότερο τεχνογνωσία και υποδομές για την περαιτέρω ανάπτυξη τους.

Υλικά συσκευασίας, μεταφοράς και αποθήκευσης: Λόγω της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου αναμένονται θετικές επιπτώσεις στη ζήτηση υλικών συσκευασίας κάθε είδους (μεταλλική, χάρτινη, πλαστική, ξύλινη, κ.τ.λ.) και υλικών ή μέσων ασφαλούς μεταφοράς και αποθήκευσης(containers, βυτία, δεξαμενές, σιλό, κ.τ.λ.). Η παγκόσμια εισαγωγική ζήτηση προβλέπεται ισχυρή την επόμενη 5ετία με ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 8-9%. Στη χώρα μας υπάρχουν μονάδες παραγωγής που θα μπορούσαν να αυξήσουν την εξωστρέφεια τους προς τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Μεσογείου.

Μεταλλουργικά προϊόντα: Αναμένεται ισχυρή παγκόσμια ζήτηση τόσο σε μέταλλα και μεταλλεύματα, όσο και σε κάποια προϊόντα όπως σωλήνες και αγωγοί μεταφοράς καυσίμων και φυσικού αερίου. Η μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των παγκόσμιων εισαγωγών προβλέπεται υψηλότερος από 8,8% για την επόμενη 5ετία. Η χώρα μας έχει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τομέα αυτόν αφού διαθέτει σημαντικά αποθέματα μεταλλευμάτων και κάποιες αξιόλογες παραγωγικές μονάδες.

Άνθρακας: Προβλέπεται ισχυρή παγκόσμια ζήτηση κυρίως λόγω της Κίνας ή οποία αν και είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός άνθρακα στον κόσμο, έχει αυξανόμενες εισαγωγικές ανάγκες λόγω των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας της.

Επεξεργασμένα τρόφιμα: Αναμένεται ισχυρή παγκόσμια ζήτηση όχι μόνο λόγω της αύξησης των παγκοσμίων διατροφικών αναγκών, όσο κυρίως της αναζήτησης υψηλής ποιότητας και διαφοροποίησης από τα εύπορα τμήματα του πληθυσμού. Η χώρα μας διαθέτει σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τομέα αυτόν λόγω των ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών, της υψηλής ποιότητας και της διαφοροποιημένης παραγωγής των αγροτικών της προϊόντων (σχετικά μικρές ποσότητες αλλά έντονες διαφοροποιήσεις σε γεύση, άρωμα και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά ανάλογα με την περιοχή).

Ηλεκτρικά συστήματα ελέγχου: Η ανάπτυξη νέων πηγών ηλεκτρικής ενέργειας ευνοεί τη ζήτηση έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ζήτησης και συστημάτων αυτόματου ελέγχου των αποκεντρωμένων μονάδων παραγωγής(αιολικά πάρκα, φωτοβολταϊκά, κ.τ.λ.), κυρίως στην Ασία, την Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Στη χώρα μας δραστηριοποιείται εδώ και αρκετά χρόνια θυγατρική ξένης εταιρίας η οποία εκτός από μετρητές παράγει και εξάγει ήδη έξυπνα συστήματα για οικιακούς καταναλωτές, ενώ υπάρχουν και κάποιες μικρές εταιρίες που παράγουν συστήματα αυτόματου ελέγχου και θα μπορούσαν με κάποια υποστήριξη να γίνουν περισσότερο εξωστρεφείς.

Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός: Η ταχύτατη ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών σε παγκόσμιο επίπεδο και οι τεχνολογικές εξελίξεις δημιουργούν διαρκώς ανάγκες για σημαντικές νέες επενδύσεις, για την άμεση υλοποίηση των οποίων απαιτούνται μεγάλες εισαγωγές τηλεπικοινωνιακού υλικού (ακόμη και σε χώρες με ισχυρή παραγωγική βάση). Η χώρα μας διαθέτει παραγωγικές ικανότητες στον τομέα αυτό και θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί την αυξανόμενη ζήτηση για να αυξήσει την εξωστρέφεια της παραγωγής

της.

Υποδομές: Οι κλάδοι που συνδέονται με τον τομέα αυτόν είναι πολλοί, αφού για την κατασκευή ενός σημαντικού έργου υποδομής απαιτείται η συνεργασία, ερευνητικών, μελετητικών, συμβουλευτικών, κατασκευαστικών, βιομηχανικών και μεταφορικών εταιριών. Ο τομέας αυτός που είναι ζωτικής σημασίας για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη, αναμένεται να αυξηθεί κατά 110% τα επόμενα 15 χρόνια. Λόγω της σημασίας που είχε μέχρι πρόσφατα για την Ελληνική οικονομία, η οικοδομική και κατασκευαστική δραστηριότητα, υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες δραστηριοποίησης στο εξωτερικό, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι κάποιες αξιόλογες εταιρίες θα μπορέσουν να επιβιώσουν από τον τραυματισμό που τους προκάλεσε η παύση πληρωμών του δημοσίου.

Φαρμακευτικά προϊόντα: Λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων (νέα βιοτεχνολογικά φάρμακα), της βελτίωσης των υπηρεσιών υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά και της αυξανόμενης διείσδυσης των γενόσημων φαρμάκων (για οικονομικούς λόγους) στις ανεπτυγμένες, αναμένεται ικανοποιητική αύξηση της εισαγωγικής ζήτησης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η χώρα μας διαθέτει τεχνολογικές και παραγωγικές δυνατότητες στον τομέα και θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται, αρκεί να ενισχυθούν οι εγχώριες παραγωγικές εταιρίες και να μην καταδικαστούν από κοντόφθαλμες πολιτικές μείωσης του κόστους (εισαγωγές φθηνών γενόσημων από αναπτυσσόμενες χώρες).

Προβλέψεις της ζήτησης στις πλέον αναπτυσσόμενες αγορές

Χώρα	Περίοδος πρόβλεψης		Προϊόντα με τη μεγαλύτερη προβλεπόμενη εισαγωγική ζήτηση την επόμενη 5ετία
	2012-16	2012-21	
Κόσμος	3.7 %	4.8 %	Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8 %, μεταλλουργικά 8,8 % υλικά συσκευασίας 8-9 %, επεξεργασμένα τρόφιμα 5-6 %, χρυσός 8-9 %, πλοία 6,8 %, αργό πετρέλαιο 4,3 % φυσικό αέριο 5,7 %, προϊόντα πετρελαίου 4,1 %, υπολογιστές κ.τ.λ. 5 %.
ΗΠΑ	3.3 %	4.7 %	Υπολογιστές 6,1 %, οπτικοακουστικές συσκευές 5 %, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 5,7 %, προϊόντα αεροναυπηγικής 6,1 %, φαρμακευτικά 5,5 %.
Κίνα	7.6 %	7.5 %	Πετρέλαιο προϊόντα του 9 %, Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 12 %, μεταφορικά μέσα 12 %, σιδηρούχα μέταλλα 9 %, ηλεκτρονικά κυκλώματα 6 %, υπολογιστές 6 %.
Γερμανία	3.7 %	5.0 %	Ημιαγωγοί 10,4 %, Βιοτεχνολογικά φάρμακα 7 %, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8 %, μετασχηματιστές 5 %, πλοία 10 %.
Γαλλία	3.3 %	4.5 %	Προϊόντα αεροναυπηγικής 12.5 %, Βιοτεχνολογικά φάρμακα 10 %, προϊόντα πληροφορικής 10 %, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8 %, οπτικοακουστικός εξοπλισμός 7 %.
Ηνωμένο Βασίλειο	1.0 %	3.0 %	Προϊόντα πετρελαίου, μεταφορικά μέσα, φαρμακευτικά, χημικά, προϊόντα πληροφορικής.
Ινδία	9.3 %	8.6 %	Έλαια(κυρίως palm oil) 12 %, διαμάντια 12 %, χημικά 10 %, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 11,5 %, αργό πετρέλαιο 11,2 %, πολύτιμα μέταλλα 10 %, φαρμακευτικά 9 %.
Ινδονησία	8.5 %	8.1 %	Υπολογιστές και εξαρτήματα 9,5 %, οπτικοακουστικές συσκευές 12 %, τηλεπικοινωνιακό υλικό 12,5 %, ηλεκτρονικά κυκλώματα 15 %, πρ. αεροναυπηγικής 12,8 %.
Μεξικό	4.63 %	5.47 %	Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 13 %, οπτικοακουστικές συσκευές 7-8 %, υπολογιστές 4 %, πρ. πετρελαίου 9 %.
Τουρκία	5.4 %	6.4 %	Ηλεκτρολογικό υλικό, 14 %, χρυσός 10 %, προϊόντα πετρελαίου 8 %, προϊόντα αεροναυπηγικής, μέταλλα 6,5 %.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τις αναλυτικές μελέτες χωρών του HSBC Global Connections-Trade Forecast (feb. & june 2012),

Λοιπά θετικά στοιχεία: Με τον εκσυγχρονισμό των πλαισίων άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας που αναγκαστικά επιχειρείται στη χώρα μας, την υιοθέτηση για πρώτη φορά ενός σχεδίου εξωστρέφειας, την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών προτύπων και την εφαρμογή του Συμφώνου της Βασιλείας (Basel II), αναμένονται σημαντικές εξελίξεις που θα ενισχύσουν το εξαγωγικό factoring. Μεταξύ αυτών είναι η καταπολέμηση του φαινομένου (μοναδικού παγκοσμίως) των μεταχρονολογημένων επιταγών που λειτουργούν σαν μέσο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης και επιμήκυνσης της εμπορικής πίστωσης, δηλαδή ανταγωνιστικά με το factoring. Σύμφωνα με έρευνα του ΕΒΕΘ για το 2009, 8 στις 10 επιχειρήσεις – μέλη του εξέδιδαν επιταγές και από αυτές, 9 στις 10 και μεταχρονολογημένες επιταγές. Επίσης 9 στις 10 δέχονταν μεταχρονολογημένες επιταγές από τους πελάτες τους. Σύμφωνα με την έρευνα, οι μεταχρονολογημένες επιταγές αποτελούσαν σημαντικό εργαλείο πίστωσης για τις επιχειρήσεις, καθώς με τον τρόπο αυτό κάλυπταν, κατά μέσο όρο, το 35% - 40% των υποχρεώσεων τους προς τους προμηθευτές τους. Το μέσο ποσοστό προεξόφλησης, υπολογίστηκε στο 63% της συνολικής αξίας των μεταχρονολογημένων επιταγών.

Η προσπάθεια καταπολέμησης του φαινομένου αναμένεται δύσκολη, αλλά ήδη παρατηρείται κάποια μείωση της κυκλοφορίας και της συνολικής αξίας των μεταχρονολογημένων, τόσο λόγω της μεγαλύτερης δυσκολίας με την οποία εκδίδονται καρτέ επιταγών από της τράπεζες, όσο και λόγω της μεγαλύτερης ανασφάλειας των προμηθευτών που πλέον τις δέχονται με μεγάλη δυσκολία.

Μία άλλη πιθανή εξέλιξη είναι η αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης του factoring (φορολογικά και λογιστικά) με κατάργηση της εισφοράς του Ν. 128/75 για τις τράπεζες και μεγαλύτερη χρησιμοποίηση του factoring ως χρηματοδοτικό εργαλείο εκτός ισολογισμού (off-balance sheet finance). Τέλος η εφαρμογή του Συμφώνου της Βασιλείας (Basel II) θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του factoring ως εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης επιχειρηματικών απαιτήσεων, ιδιαίτερα στις διασυννοριακές συναλλαγές, όπως συμβαίνει στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες.

Προοπτικές:

Αν και υπό τις παρούσες συνθήκες της Ελληνικής οικονομίας η πρόβλεψη για την πορεία του εξαγωγικού factoring για την επόμενη 5ετία ενέχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, μπορούμε, λαμβάνοντας υπόψη την θετική επίδραση της κρίσης στον κλάδο, να προσεγγίσουμε τις μελλοντικές εξελίξεις με αρκετή αισιοδοξία. Αν αποκλειστούν τα διάφορα καταστροφικά σενάρια και υποθέσουμε ότι η Ελληνική οικονομία θα ξαναβρεί κάποια στιγμή το δρόμο της, οι προοπτικές του εξαγωγικού factoring θα είναι σε κάθε περίπτωση θετικές. Οι παράγοντες που συνηγορούν γι' αυτό είναι η προβλεπόμενη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, η επιβαλλόμενη εκ των πραγμάτων αύξηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (λόγω της χαμηλής εγχώριας ζήτησης) και η ανάγκη υπέρβασης των προβλημάτων ρευστότητας και φερεγγυότητας που υπάρχουν σήμερα και που ίσως παραμείνουν και την επόμενη διετία (αύξηση απαιτήσεων, δυσκολίες χρηματοδότησης τους και αυξημένοι κίνδυνοι επισφάλειας πελατών εσωτερικού).

Οι παράμετροι που χρησιμοποιούνται για τα 3 προβλεπόμενα σενάρια είναι ο βαθμός διείσδυσης, η προβλεπόμενη πορεία των εξαγωγών στις 4 ώριμες αγορές εξαγωγικού factoring (όπου ο μέσος βαθμός διείσδυσης το 2011 ήταν 28%) και στις λοιπές αγορές που επιδέχονται μεγαλύτερη ανάπτυξη, στις οποίες ο μέσος βαθμός διείσδυσης ήταν μόλις 1,87% και η ρευστότητα των επιχειρήσεων. Για την ποσοτικοποίηση της τελευταίας παραμέτρου χρησιμοποιείται ο λόγος Απαιτήσεις/Ενεργητικό με το σκεπτικό ότι αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την προσφυγή μιας επιχείρησης στο factoring (όπως προκύπτει από διάφορες μελέτες). Για τον προσδιορισμό της επίδρασης του παράγοντα αυτού στο εξαγωγικό factoring χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της τελευταίας 5ετίας από τα οποία προκύπτει ότι για μία μεταβολή 10% στο δείκτη Απαιτήσεις/Ενεργητικό υπάρχει μεταβολή στον κύκλο εργασιών εξαγωγικού κατά 3,9 ποσοστιαίες μονάδες.

Απαισιόδοξο σενάριο

Υποθέσεις: Οι εξαγωγές προς τις ώριμες αγορές του Ελληνικού εξαγωγικού factoring αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό 3% και προς τις λοιπές με 5% (Μ. ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης συνόλου εξαγωγών 4,5%). Το ποσοστό διείσδυσης του factoring στις εξαγωγές προς τις κύριες αγορές παραμένει σταθερό, ενώ στις λοιπές αυξάνεται ετησίως κατά 1 ποσοστιαία μονάδα κάθε χρόνο. Η σχέση Απαιτήσεις προς σύνολο ενεργητικού προβλέπονται ως ακολούθως: 2012:54%, 2013:60%, 2014:58%, 2015:50%, 2016:48%.

Αποτελέσματα: Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring προβλέπεται να είναι 11,8%, ενώ το ποσοστό διείσδυσης του εξαγωγικού factoring στις συνολικές εξαγωγές διαμορφώνεται στο 11,3% το 2016 έναντι 8,2% που ήταν το 2011.

Ρεαλιστικό σενάριο

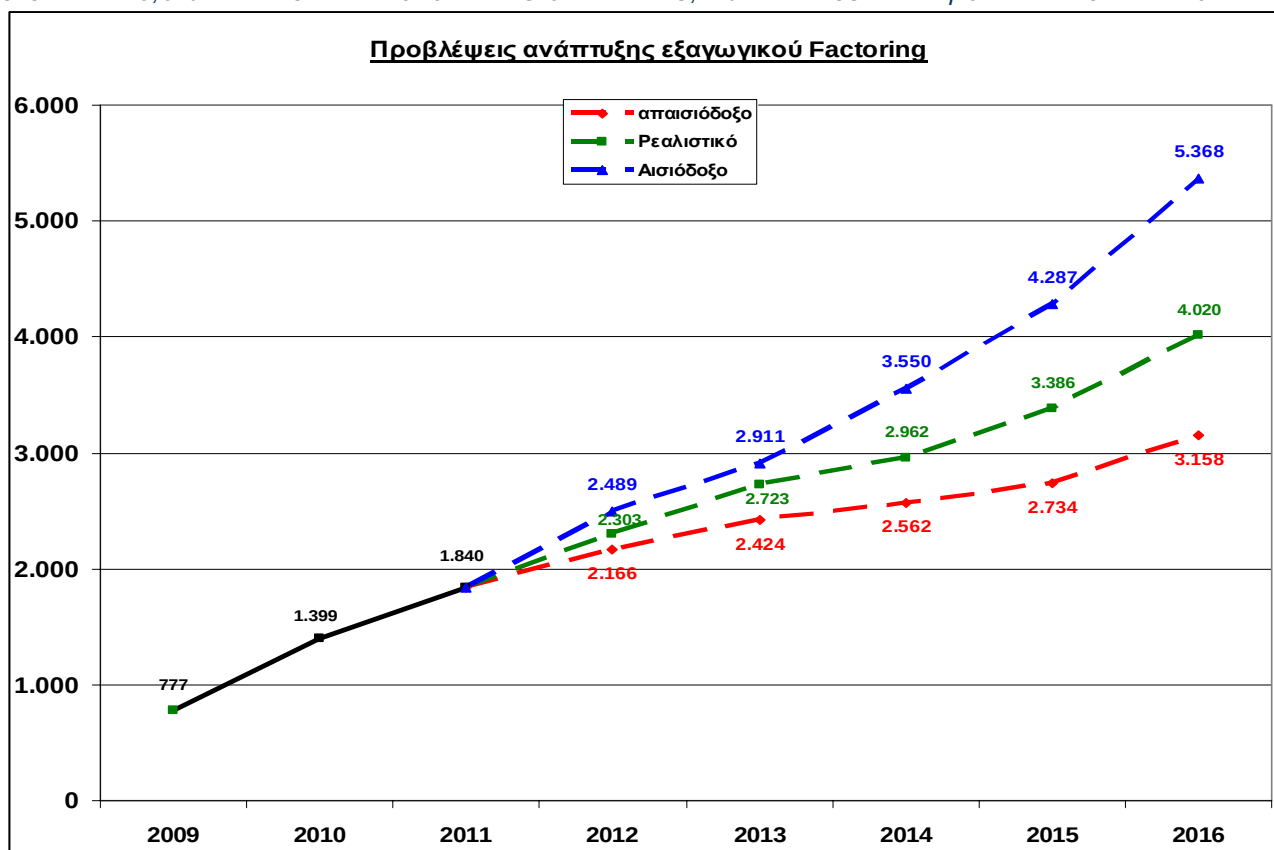
Υποθέσεις: Οι εξαγωγές προς τις 4 κύριες αγορές του Ελληνικού εξαγωγικού factoring αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό 5% και προς τις λοιπές με 7% (Μ. ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης συνόλου εξαγωγών 6,5%). Το ποσοστό διείσδυσης του factoring στις εξαγωγές προς τις κύριες αγορές αυξάνεται κατά σταθερό ποσοστό 0,33(προσθετικά) κάθε χρόνο, ενώ στις λοιπές αυξάνεται ετησίως κατά 1,4 ποσοστιαία μονάδα κάθε χρόνο. Η σχέση Απαιτήσεις προς σύνολο ενεργητικού προβλέπονται ως ακολούθως: 2012:54%, 2013:60%, 2014:55%, 2015:48%, 2016:45%.

Αποτελέσματα: Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring προβλέπεται να είναι 17,5%, ενώ το ποσοστό διείσδυσης του εξαγωγικού factoring στις συνολικές εξαγωγές διαμορφώνεται στο 13% το 2016 έναντι 8,2% που ήταν το 2011.

Αισιόδοξο σενάριο

Υποθέσεις: Οι εξαγωγές προς τις 4 κύριες αγορές του Ελληνικού εξαγωγικού factoring αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό 6% και προς τις λοιπές με 8% (Μ. ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης συνόλου εξαγωγών 7,5%). Το ποσοστό διείσδυσης του factoring στις εξαγωγές προς τις κύριες αγορές αυξάνεται κατά σταθερό ποσοστό 0,33(προσθετικά) κάθε χρόνο, ενώ στις λοιπές αυξάνεται ετησίως κατά 1,4 ποσοστιαία μονάδα κάθε χρόνο. Η σχέση Απαιτήσεις προς σύνολο ενεργητικού προβλέπονται ως ακολούθως: 2012:54%, 2013:50%, 2014:45%, 2015:40%, 2016:40%.

Αποτελέσματα: Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring προβλέπεται να είναι 23,9%, ενώ το ποσοστό διείσδυσης του εξαγωγικού factoring στις συνολικές εξαγωγές διαμορφώνεται στο 16,6% το 2016 έναντι 8,2% που ήταν το 2011.

Πηγή: Piraeus Research

Συμπεράσματα

Το εξαγωγικό factoring αποτελεί μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη δραστηριότητα που υπό τις παρούσες συνθήκες της Ελληνικής οικονομίας μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της εξωστρέφειας των Ελληνικών επιχειρήσεων και στην άμβλυση των προβλημάτων ρευστότητας και επισφαλειών που αντιμετωπίζουν. Εκτός των πλεονεκτημάτων που προσφέρει στις επιχειρήσεις μπορεί να αποτελέσει και ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και για την αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της.

Στο εξαγωγικό factoring δραστηριοποιούνται όλες σχεδόν οι επιχειρήσεις του κλάδου, αλλά τα 4/5 περίπου του κύκλου εργασιών ελέγχονται από τις 3 μεγαλύτερες. Εκτός της παραγωγής παρατηρείται και υψηλή συγκέντρωση σε γεωγραφικό επίπεδο, αφού το 82,7% του συνολικού κύκλου εργασιών καλύπτεται από 4 χώρες (το 51,6% μόνο από τη Γερμανία).

Τα οικονομικά μεγέθη και οι δείκτες αποδοτικότητας και διάρθρωσης του κλάδου κινούνται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα ιδίως αν ληφθεί υπόψη η σφοδρότητα της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα μας. Η αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων ανέρχεται το 2011 στο 18,5%, το μικτό περιθώριο κέρδους στο 36,6% και το καθαρό περιθώριο κέρδους (Κέρδη Π.Φ./Σύνολο εσόδων) στο 36,6%, ενώ οι δείκτες φερεγγυότητας παρουσιάζουν βελτίωση.

Σε διεθνές επίπεδο το εξαγωγικό factoring αναπτύσσεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς (30,5% μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης την τελευταία 10ετία) υποβοηθούμενο από την αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου, αλλά και την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου διεθνώς. Η Ευρώπη αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά του κόσμου αφού καλύπτει το 70% του διεθνούς factoring(εξαγωγικό-εισαγωγικό), αλλά τα τελευταία χρόνια αυξάνεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς η συμμετοχή της Ασίας (κυρίως λόγω της Κίνας).

Οι βραχυπρόθεσμες αλλά και οι μακροπρόθεσμες προοπτικές του κλάδου κρίνονται συνολικά θετικές, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι δεν θα παρουσιαστεί κάποιο μείζον πρόβλημα (ανεξέλεγκτη πτώχευση, κοινωνικές ταραχές, κ.τ.λ.). Ενισχυτικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του εξαγωγικού factoring είναι η συνεχιζόμενη αύξηση του διεθνούς εμπορίου, ή ύπαρξη περιθωρίων ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring, η επιτακτική ανάγκη που έχουν οι Ελληνικές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες, για αύξηση των εξαγωγών τους, ώστε να αντισταθμίσουν τις απώλειες εσόδων από την εσωτερική αγορά και τέλος οι θετικές συνθήκες που διαμορφώνονται στις διεθνείς αγορές για αρκετά Ελληνικά προϊόντα. Εκτός των ανωτέρω αναμένονται και ορισμένες θετικές εξελίξεις για τον κλάδο λόγω του εκσυγχρονισμού των πλαισίων άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας που αναγκαστικά επιχειρείται στη χώρα μας, της υιοθέτησης για πρώτη φορά ενός σχεδίου εξωστρέφειας, της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών προτύπων καθώς και του Συμφώνου της Βασιλείας (Basel II).

Σε μακροοικονομικό επίπεδο υπάρχουν βέβαια σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται με την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. Το μέγεθος και η πολυπλοκότητα της κρίσης επιβάλλουν σαν μοναδική επιλογή για την αντιμετώπιση της, τη στροφή προς μία πλέον παραγωγική, ανταγωνιστική και εξωστρεφή οικονομία. Υπό την οπτική αυτή δημιουργούνται σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης για τις εξαγωγικές δραστηριότητες, που θα έχουν θετικές επιπτώσεις και στο εξαγωγικό factoring.

S.W.O.T. **ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΛΑΔΟΥ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING**

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (OPPORTUNITIES)	ΑΠΕΙΛΕΣ (THREATS)
Υιοθέτηση για πρώτη φορά ενός εθνικού σχεδίου εξωστρέφειας, όπου το εξαγωγικό factoring θα έχει ουσιαστικό ρόλο.	Αρνητικές επιπτώσεις από την παγκόσμια οικονομική κρίση ή οποια επηρεάζει άμεσα κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο.
Αύξηση της εξωστρέφειας των Ελληνικών επιχειρήσεων και ιδίως των μικρομεσαίων, κυρίως προς νέες αναπτυσσόμενες αγορές.	Προβλήματα λόγω των συνεχιζόμενων υποβαθμίσεων χωρών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
Τεράστια περιθώρια ανάπτυξης του εξαγωγικού factoring ιδίως στις νέες εξαγωγικές αγορές.	Στην παρούσα φάση και ιδιαίτερα για τις ευρωπαϊκές χώρες του «Νότου», οι ασφαλιστικές εταιρίες δεν είναι ιδιαίτερα διατεθειμένες στην παροχή πιστωτικών ορίων.
Ανάπτυξη του factoring σε παγκόσμιο επίπεδο με ίδρυση νέων εταιριών(factors) και αύξηση της γεωγραφικής διασποράς συνεργατών στο εξωτερικό.	Τα σοβαρά προβλήματα ρευστότητας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος ενδέχεται να εμποδίσουν την ανάπτυξη του factoring, λόγω δυσκολιών χρηματοδότησης του.
Εντυπωσιακή ανάπτυξη του εξαγωγικού factoring σε διεθνές επίπεδο (30,5% μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης την τελευταία 10ετία) και ιδιαίτερα θετικές προβλέψεις για την επόμενη 5ετία	Υψηλότερο κόστος ασφάλισης των απαιτήσεων εξωτερικού λόγω της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, αλλά και του κινδύνου χώρας για ορισμένες σημαντικές αγορές των Ελληνικών εξαγωγών.
Συνεχιζόμενη αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου, αλλά και αύξηση του πιστωτικού κινδύνου διεθνώς.	Περαιτέρω επιδείνωση της ύφεσης στην ελληνική οικονομία
Αναδιάταξη των Ελληνικών εξαγωγών όχι μόνο σε γεωγραφικό επίπεδο αλλά και στη διάρθρωση τους, που είναι ευνοϊκή για το εξαγωγικό factoring	Πιθανοί κίνδυνοι στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα από την δημιουργία νέων προβλημάτων με τοξικά στοιχεία ενεργητικού.
ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ (STRENGTHS)	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (WEAKNESSES)
Ισχυρά πλεονεκτήματα του εξαγωγικού factoring σε σχέση με άλλα χρηματοδοτικά προϊόντα. Συνδυασμός χρηματοδότησης, ασφάλισης και διαχείρισης των απαιτήσεων του εξωτερικού.	Το εποπτικό πλαίσιο αντιμετωπίζει το factoring(που παρέχεται από τραπεζικά ιδρύματα) ως τραπεζικό δανεισμό με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται κάποια πλεονεκτήματα του (βελτίωση εικόνας ισολογισμού, μείωση κόστους).
Υπό τις παρούσες συνθήκες το factoring και ιδιαίτερα το εξαγωγικό είναι από τις ελάχιστες δραστηριότητες που ενισχύει την κερδοφορία των τραπεζών χωρίς μάλιστα να αναλαμβάνονται σημαντικοί κίνδυνοι.	Γραφειοκρατικές διαδικασίες στις Ελληνικές Εξαγωγές.
Υψηλός κύκλος εργασιών με λίγα κεφάλαια κυρίως λόγω της μικρής πίστωσης που έχουν οι εξαγωγές μας.	Απώλεια της άμεσης σχέσης με τους πελάτες. Αποσύνδεση της λογιστικής από την εμπορική λειτουργία της επιχείρησης.
Ενισχύεται η εξαγωγική προσπάθεια της χώρας, ιδίως σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλού τεχνολογικού επιπέδου.	Μικρά μεγέθη εξαγωγών/επιχείρηση και μεγάλη γεωγραφική διασπορά που έχουν επίπτωση στο κόστος του εξαγωγικού factoring
Η διάρθρωση και τα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά του Ελληνικού παραγωγικού συστήματος ευνοούν την ανάπτυξη του factoring και ιδιαίτερα του εξαγωγικού.	Αυξανόμενο μερίδιο των χωρών υψηλού κινδύνου στις Ελληνικές εξαγωγές με πιθανές έμμεσες επιπτώσεις στο κόστος ασφάλισης.

Βιβλιογραφία-πηγές:

Italian Factoring Association "Claudio Dematté", Research Division-Bocconi School of Management: The demand for factoring, 2009
Assifact: Il ruolo del factoring nell' economia Italiana, Marzo 2011
Association Francaise des societes financieres: The Impact of the Basel II Rules on Factoring, 2008. Rapport ASF – juin 2012. Affacturage - Statistique semestrielle d'activité - 1er semestre 2012
Atradius: Atradius Payment Practices Barometer, 2012, Expected default frequency 2012, Μελέτες χωρών (Country risk update)
Banque de France: Etude sur l' affacturage, Sept. 2011
COFACE: Μελέτες χωρών
EIF Project "Jeremie": Market analysis on Factoring in EU 25+2
Ernst & Young: Factoring-Forfaiting, A business and regulatory perspectives, June 2009
EU Federation, Factoring & commercial finance: Στατιστικά στοιχεία, ετήσιες εκθέσεις, ανακοινώσεις
European Commission, Enterprise and Industry: Flash Eurobarometer 2009. SBA Fact Sheet 2010-2011, Greece.
Eurostat: Στατιστικά στοιχεία, Quarterly Panorama of European business statistics, Eurobarometer, κτλ
Exports Money Conference 2011: Εισηγήσεις, Απολογισμός.
Factors Chain International: Στατιστικά στοιχεία, ετήσιες εκθέσεις, ανακοινώσεις
Fondation européenne pour l'amélioration des conditions de vie et de travail: Enquête sur les entreprises en Europe 2009, Dublin 2011
HSBC: Trade Forecast-Global Connections Report, Global Outlook, June 2012. Αναλυτικές μελέτες χωρών
Icar: Ηλεκτρονική βάση ισολογισμών, κλαδικές μελέτες
International Factors Group: Στατιστικά στοιχεία, Worldwide factoring report
Observatoire Consulaire des Entreprises en Difficultés: L'affacturage, mode d' emploi, février 2009
Observatory of European SMEs: Analytical report 2007
OECD: Στατιστικά στοιχεία, μελέτες, Country risk 2012. Report on implementing the OECD anti-bribery convention in Greece, 2012.
Signe Ratso (Directorate General of Trade European Commission): How can trade contribute to growth and jobs? The role of EU trade policy. Athens 2012.
UN: World Economic Situation and Prospects 2012 (Update as of mid-2012)
World Bank: Financing Small and Medium-size Enterprises with Factoring: Global Growth in Factoring—and Its Potential in Eastern Europe, 2004
WTO (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου): Rapport annuel 2012
Xerfi: Affacturage et assurance crédit. Perspectives à l'horizon 2012, panorama concurrentiel et stratégies de croissance, Mars 2011
ΕΒΕΘ, Palmos Analysis: Ερευνα για τις ακάλυπτες επιταγές 2009
Εθνική Τράπεζα, Δνση Σχεδιασμού και οικονομικής ανάλυσης: Εξελίξεις και προοπτικές του κλάδου πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) στην Ελλάδα, 2010. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Ερευνα συγκυρίας, Ιούλιος 2012.
Ελληνική Ένωση Factoring: Στατιστικά στοιχεία, ετήσιες εκθέσεις, ανακοινώσεις
ΕΛΣΤΑΤ: Στατιστικά στοιχεία, Η Ελληνική Οικονομία 2012
Ενωση Ελληνικών Τραπεζών: Διαχρονική εξέλιξη των εταιριών Πρακτορείας (factors) στην Ελλάδα, Ι. Λαζαρίδης, Δελτίο ΕΕΤ, Νο 58
ΕΟΜΜΕΧ, Εθνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ: Μελέτη για τη διεθνοποίηση των αγορών και τις νέες μορφές Συνεργασίας και Ολοκλήρωσης των ΜΜΕ
Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων: Μελέτες, Στατιστικά στοιχεία.
ΣΕΒ: Στρατηγικό Σχέδιο Εξωστρέφειας, Προβλήματα & προκλήσεις για την ανάπτυξη της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας, Ιούλιος 2011.
ΣΕΒΕ, Εθνική Factors: Εξαγωγές –Κρίσιμος Παράγοντας Ανάπτυξης, 2012
Τράπεζα Ελλάδος: Στατιστικά στοιχεία, Εκθέσεις Διοικητού, Άρθρα και μελέτες
Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας: Εθνική Στρατηγική για τις Εξαγωγές, 2010

Disclaimer: Το παρόν ενημερωτικό σημείωμα συνιστά διαφημιστική ανακοίνωση ενημερωτικού περιεχομένου και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση επενδυτική συμβουλή ούτε υποκίνηση ή προσφορά για συμμετοχή σε οποιαδήποτε συναλλαγή. Καμία πληροφορία που εμπεριέχεται σε αυτό, δεν θα πρέπει να εκληφθεί, σε καμία περίπτωση, ως κατάλληλη επένδυση για τον παραλήπτη, ούτε μέσο επίτευξης των συγκεκριμένων επενδυτικών στόχων ή κάλυψης οποιωνδήποτε άλλων αναγκών του παραλήπτη, ούτε υποκατάστατο τυχόν συμβατικών κειμένων που αφορούν τις περιγραφόμενες σε αυτό συναλλαγές. Για τους λόγους αυτούς, κάθε επενδυτής θα πρέπει να προβεί στη δική του αξιολόγηση οποιασδήποτε πληροφορίας παρέχεται στην παρούσα επικοινωνία και δεν θα πρέπει να βασίζεται σε οποιαδήποτε τέτοια πληροφορία ως εάν αυτή αποτελούσε επενδυτική συμβουλή. Το παρόν δε συνιστά, επίσης, έρευνα στον τομέα των επενδύσεων και, συνεπώς, δεν καταρτίστηκε από την Τράπεζα Πειραιώς σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Οι πληροφορίες που εκτίθενται στο παρόν βασίζονται σε πηγές που διατίθενται στο κοινό και που θεωρούνται αξιόπιστες. Η Τράπεζα δεν φέρει καμία ευθύνη ως προς την ακρίβεια ή πληρότητα των πληροφοριών αυτών. Οι απόψεις και εκτιμήσεις που εκτίθενται στο παρόν αφορούν την τάση της εγχώριας και των διεθνών χρηματοοικονομικών αγορών κατά την αναγραφόμενη ημερομηνία και υπόκεινται σε αλλαγές χωρίς ειδοποίηση. Η Τράπεζα ενδέχεται, ωστόσο, να συμπεριλαμβάνει στο παρόν έρευνες στον τομέα των επενδύσεων, οι οποίες έχουν εκπονηθεί από τρίτα πρόσωπα που δεν ανήκουν στον όμιλο της. Η Τράπεζα δεν τροποποιεί τις ως άνω έρευνες, αλλά τις παραθέτει αυτούσιες, και, συνεπώς, δεν αναλαμβάνει οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο αυτών. Ο όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς είναι ένας οργανισμός με σημαντική ελληνική, αλλά και αυξανόμενη διεθνή παρουσία, και μεγάλο εύρος παρεχόμενων επενδυτικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο των επενδυτικών υπηρεσιών που παρέχει η Τράπεζα ή/και άλλες εταιρείες του ομίλου της ενδέχεται να ανακύψουν περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με τις παρεχόμενες στο παρόν πληροφορίες. Σχετικά επισημαίνεται ότι η Τράπεζα και οι εταιρείες του ομίλου της μεταξύ άλλων: α) Δεν υπόκειται σε καμία απαγόρευση όσον αφορά τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό ή στο πλαίσιο διαχείρισης χαρτοφυλακίου πριν από τη δημοσιοποίηση του παρόντος φυλλαδίου, ή την απόκτηση μετοχών πριν από δημόσια εγγραφή. β) Ενδέχεται να παρέχει έναντι αμοιβής σε κάποιον από τους εκδότες, για τους οποίους παρέχονται με το παρόν πληροφορίες, υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής. γ) Ενδέχεται να συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο εκδοτών ή να έλκει άλλα χρηματοοικονομικά συμφέροντα από αυτούς. δ) Ενδέχεται να παρέχει υπηρεσίες ειδικού διαπραγματευτή ή αναδόχου σε κάποιους από τους αναφερόμενους στο παρόν εκδότες. ε) Η Τράπεζα Πειραιώς ενδεχομένως να έχει εκδώσει σημειώματα διαφορετικά ή μη συμβατά με τις πληροφορίες που εκτίθενται στο παρόν σημείωμα. Ρητά επισημαίνεται ότι: α) τα αριθμητικά στοιχεία αναφέρονται στο παρελθόν και ότι οι προηγούμενες επιδόσεις δεν αποτελούν ασφαλή ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. β) τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν προσομοίωση προηγούμενων επιδόσεων και ότι οι προηγούμενες αυτές επιδόσεις δεν αποτελούν ασφαλή ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. γ) οι προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές επιδόσεις δεν αποτελούν ασφαλή ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. δ) η φορολογική μεταχείριση των αναφερόμενων στο παρόν πληροφοριών και συναλλαγών εξαρτάται και από τα ατομικά δεδομένα εκάστου επενδυτή και ενδέχεται να μεταβληθεί στο μέλλον. Ως εκ τούτου ο παραλήπτης οφείλει να αναζητήσει ανεξάρτητες συμβουλές ως προς τη φορολογική νομοθεσία που τον διέπει. ε) Η Τράπεζα Πειραιώς δεν υποχρεούται να ενημερώνει ή να κρατά επίκαιρες τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στο παρόν.